

DARBININKAS

Vol. LXXII, Nr. 33

Rugsėjo - September 4, 1987 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

— Centrinės Amerikos valstybių užsienio reikalų ministeriai savo konferencijoje ieškojo būdų, kaip praktikoje įvykdyti Centrinės Amerikos taikos plano nuostatus ir sudarė specialią komisiją iš Centr. Amerikos ir Contadora grupės valstybių, Brazilijos, Peru, Argentinos ir Urugvajaus ir J.T. ir Amerikos valstybių sąjungos atstovų Centrinės Amerikos taikos plano nuostatų vykdymui sekti.

Ukrainos du vyskupai, 23 kunigai, 12 vienuolių ir 174 tikintieji pasirašė gen. sekretoriui Gorbačioviui ir popiežiui Jonui Pauliui II laišką ir prašė legalizuoti Ukrainos Katalikų Bažnyčią Sov. S-goje, kuri ten 1946 m. Stalino įsakymu buvo įjungta į Sov. S-gos Stačiatikių bažnyčią.

Pasauly labdarybės darbais vargšams iš garsėjusi Motina Teresa atvyko į Sov. S-gą ir pareiškė viltį, kad sovietų vyriausybė leisianti jai įsteigti labdarybės misiją prie Černobylio kuriamo nors naujai pastatydintame kaime Černobylio aukom gyventi.

JAV kongresas pagal užsienio pagalbos įstatymą yra numatęs paskirti Lenkijoj uždarai Solidarumo unijai milijoną dol. socialiniam unijos reikalui.

Sov. S-gos vyriausybės laikraštis Izvestija, skaitytojų laišku paskatintas, pasiūlė rehabilituoti II pasaulinio karo metu dingusius ar į nelaisvę patekusius sovietų karius, kurie iki šiol buvo laikomi tėvynės išdavikais.

New Yorke vyksta nusiginklavimo ir ūkinio atkurimo konferencija, kurią JAV boikotuoja, nes čia numatoma reikalauti, kad nusiginklavimo būdu sutauptos lėšos būtų skiriamos atsilikusiųjų valstybių gerovei kelti, JAV nesutinka, kad šie du klausimai, nusiginklavimas ir ūkinis atkurtimas, būtų suplakami į vieną.

Sudano koalitinė vyriausybė, vadovaujama min. pirmininko Sadeq-al-Mahdi, suiro, nes iš jos pasitraukė viena partija. Vyriausybės pareigas eina 5 narių Aukščiausia taryba.

10,000 ortodoksų žydų, siekdam, kad būtų uždrausta penktadienių vakarais rodyti filmus, surengė Jerusaleje demonstracijas, kuriose dalyvavo ir du vyriausieji rabinai.

Kanados geležinkeliečių streikas suparalizavo susisiekimą traukiniais.

Prezidentas Reagan savo kalboje užsienio politikos reikalais, kuri būsimanti pertransliuojama ir į Sov. S-gą, siūlysiąs sovietų taikiems siekiams užtikrinti pasitraukti iš Afganistano ir nugriauti Berlyno sieną.

Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega Savedra paskyrė 5 asmenų komisiją Centrinės Amerikos taikos plano nuostatų vykdymui sekti. Į komisiją buvo paskirtas ir dažnas vyriausybės kritikas kardinolas Orlando y Bravo.

JAV, siekdamas pagerinti santykius su Sirija, grąžino ir ten prieš kurį laiką atšauktą ambasadorių William L. Eagleton.

Kinijos Šanchajaus teismai pasmerkė mirti Liang Qingxian už nelegalų supirkinėjimą ir demonstravimą pornografinių vaizdajuosčių.

GRĮŽTA MURAVJOVO - STALINO LAIKAI IŠ Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 71

(Tęsa iš praeito numerio)

Turit atsakyti nuolaidomis

Į šias nuolaidas Bažnyčia privalo atsakyti nuolaidomis, — reikalavo P. Anilionis, t.y., sutvarkyti kunigus ekstremistus uždrausti jiems važinėti po atlaidus, išvalyti Seminariją nuo nelegalios literatūros, sudrausminti peticijų ir raštų valstybinėms įstaigoms iniciatorius bei parašų po jais rinkėjus. Priekaištavo, kad iki šiol į tarybinės valdžios „nuolaidas“ nebuvo tinkamai reaguota.

Štai, pvz., Kretingoje, — tęsė įgaliotinis, — valstybė leido atstatyti karo metu sudegusį bokštą, nusileisti naujus varpus, tam buvo leista konsultuotis net su Demokratinės Vokietijos specialistais. O kaip už tai atsidėjo Kretingos klebonas ir vyskupijos konsultorius kun. Bronislovas Burneikis?!

Apie Petro Paulaičio laidotuves

Kretingoje mirus užkietėjusiam antitarybininkui, buržuazinių nacionalistų gaujų dalyviui Petriui Paulaičiui, valdžios pareigūnai prašė kleboną, kad jis nelaidotų buvusio nusikaltėlio su bažnytinėmis išskilmėmis.

Klebonas į prašymą nekreipė dėmesio ir suruošė iškilmingas laidotuves. Štai kaip ekstremistai atsiliepia į tarybinės valdžios pageidavimus, — priekaištavo įgaliotinis P. Anilionis.

Reikėtų paaiškinti, kad a.a. P. Paulaičio laidotuvės iš bažnyčios pusės buvo tokios, kaip ir kiekvieno eilinio tikinčiojo o į saugumiečių reikalavimą nelaidoti mirusiojo su bažnytinėmis apeigomis klebonas teisingai atsakė:

„Jis buvo praktikuojantis katalikas, mirė aprūpintas sakramentais, todėl neturiu jokio pagrindo ir teisės atsakyti religinį palaidojimą. Jis bus palaidotas taip, kaip ir kiekvienas praktikuojantis katalikas“. Ne valdžios pareigūnams nustatinėti, ką galima ir ko negalima laidoti su bažnytinėmis apeigomis.

Velionis P. Paulaitis buvo pašarvotas ne bažnyčioje, o namuose, nebuvo jis perrištas ir tautine vėliava, kaip kalbėjo P. Anilionis, tik ant krūtinės uždėta tautinis kaspinas. Gedulingas pamaldas už mirusį laikė kun. Liudvikas Šarkauskas.

Vyskupo Sladkevičiaus pastabos

Po P. Anilionio paskaitos vyskupas Vincentas Sladkevičius iškėlė keletą klausimų. Kaišiadoryse, kalbėdamas dekanams, P. Anilionis savo teiginius apie pilną religijos laisvę Lietuvoje iliustravo pavyzdžiais esą tikinčiųjų tėvų vaikai užima atsakingas pareigas, yra deputatai, kolūkių pirmininkai, institutų rektoriai.

Vyskupas Vincentas Sladkevičius priminė įgaliotiniui, kad tai dar neįrodo tikėjimo laisvės, jei deputatų, direktorių postuose esantys žmonės priversti slėpti savo įsitikinimus, nes kalbama ne apie tėvus ar senelius, bet apie jų vaikus.

Vyskupas V. Sladkevičius nurodė įgaliotiniui konkretų tikėjimo pažinimo ir išpažinimo laisvę pažeidžiantį faktą, kad Molėtų bažnyčioje valstybės pareigūnai grubiai užpuolė kun. J. Kaminską beklaušinėjantį vaikus katekizmo tiesus.

Kad bažnyčios būtų tuščios

Kokia klasta ir apgaulė! Valdžiški bedieviai „leidžia“ dažyti kai kurių valdžios nusavintų bažnytinių pastatų sienas ir kartu įvairiausiais persekiojimais — grasinimais, bandomis, net areštais, —daro viską, kad bažnyčios būtų tuščios...

Čia dar tik pradžia valdžios laukiamų nuolaidų... Kaip yra žinoma, vyriausias religijų reikalų tvarkytojas Tarybų Sąjungoje, Charčėvas, lankydamsis Lietuvoje yra pasakęs: „Lietuvos Katalikų Bažnyčia turi būti autohefalinė, t.y., savarankiška nuo Romos“. Reikia tikėtis, kad netolimoj ateity už leidimą remontuoti vieną kitą bažnyčios pastatą tarybinė valdžia pareikalaus ir tokios nuolaidos.

Štai kokių lengvatų atnešta „pagerėjusi“ atmosfera kunigų tarpe po kun. A. Svarinsko ir kun. S. Tamkevičiaus areštų — kaip vyskupijų dekanams kalbėjo P. Anilionis. Į kokią „šviesesnę“ (!!!) ateitį veda nuolaidžiavimas sovietinei valdžiai, įgaliotinis konkrečiai prasiarė tik vyskupams.

Reikia priešintis

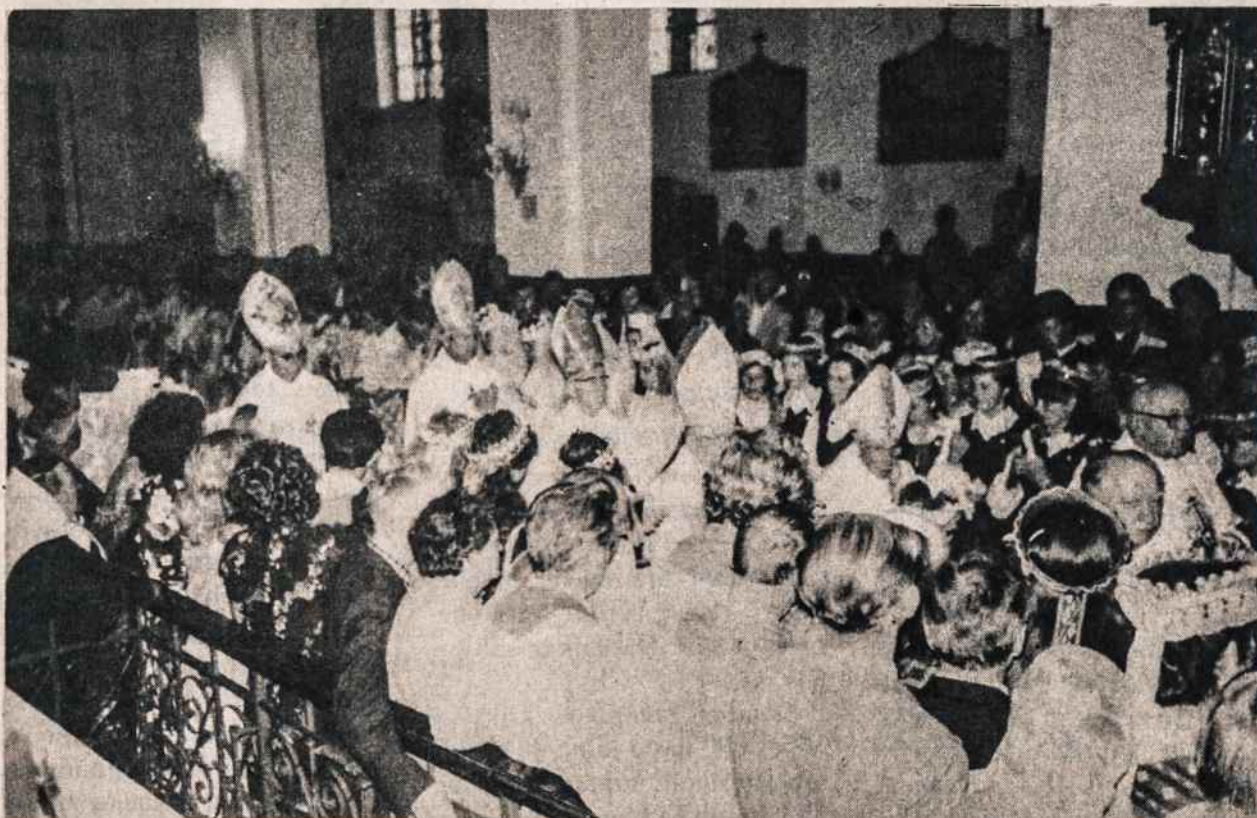
Jei nebus rimtai pasipriešinta tokiems valdžios reikalavimams

ir toliau nuolaidžiuojama, netrukus pajusime labai skaudžias, o gal ir sunkiai atitaisomas pasekmes.

Muravjovo laikų Bažnyčios persekiojimus tarybinis istorikas R. Vėbra taip apibūdino: „Be policijos leidimo privačiose patalpose negalima buvo daryti jokių sueigų ar atlikti pamaldų... neleidžiama kunigams išvykti į kitas parapijas, o išvykus laikyti mišių... Už šių reikalavimų nesilaikymą buvo įvesta piniginių baudų sistema“ (R. Vėbra, Lietuvos katalikų dvasininkija ir visuomeninis judėjimas, V. 1968).

Arkivysk. J. Matulaičio žodžiai

Taigi, Muravjovo laikai grįžta! Šios bedievių užmačios daug ką baugina, kelia nerimą, gesina dvasią. Laukiame Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos. Ir jam teko gyventi panašiose sąlygose. Tokioje situacijoje jis drąsino savo bendralaikis: „Kas belieka daryti? Nejaugi išsižadėti savo pasaulimo? Nejaugi vis nusileidžiant ir nusilenkiant prieš visokius neteisingumus, priešingus Bažnyčiai įstatymus ir norus nieką neveikti? Nejaugi išsižadėti brangiausių idealų, rūdyti kur susirietus ir susitraukus iš baimės? Jei taip elgtumės, tai su-

Lietuvos krikšto sukakties minėjimas Kapsuke - Marijampolėje liepos 12. Nuotr. Ed. Šulaičio

POPIEŽIAUS ANTRASIS VIZITAS AMERIKOJE

Šv. Tėvas Jonas Paulius II, antrą kartą vizituos Ameriką rugsėjo 10 - 19 dienomis. Aplankys devynių arkivyskupijų ir vyskupijų miestus.

Iš Romos atskrenda į Miami, Floridon, rugsėjo 10. Čia susitiks su Amerikos Katalikų Bažnyčios reprezentantais. Kitos dienos rytą pasimatys su žydų atstovais. Vėliau aukos mišias ir po jų vyks į Charleston vyskupiją, prie kurios priklauso South ir North Carolina ir Georgia valstijose gyvenantieji katalikai. Apsistojimas — Columbia mieste, S. Carolina.

Po trumpo Šv. Petro bažnyčios vizito So. Carolina universitete susitikimas su kitų krikščioniškų bendrijų vadovais. Universiteto stadione bus ekuemeninės pamaldos, o po jų — skrenda į New Orleans, Louisianą.

Šeštadienio rytą, rugsėjo 12, popiežių sutiks Šv. Liudviko katedroje arkiv. Hannan.

Po to vyks popiežiaus susitikimai su negrų vyskupais ir negrų katalikų vadovais ir taip pat su katalikiškųjų pradžios, aukštesniųjų mokyklų ir religinio auklėjimo pedagogais.

Ankstųvą popietį aukos mišias, o vakare susitikimas su Xavier universiteto, vienintelio katalikiško aukštojo mokslo institucijos juodiesiems Amerikoje, profesūra ir vadovybe.

I San Antonio, Texas, popiežius atvyks rugsėjo 13, sekmadienio ryte.

Celebruos mišias ir viešai, pagal sekmadieninį įprotį, sukalbės Viešpaties Angelas, kaip tai daro Vatikane.

Po pietų pasimatys su labdaros organizacijų ir socialinės globos grupėmis. Aplankys kate-

NIJOLĖ SADŪNAITĖ VĖL RAŠO...

Penktį metal gerasis Dievas slepia mane nuo KGB objektyvo 19

Tuo metu bandymų stotyje nebuvo nė vieno sovietams pavidavėlio, nė vieno partiečio, todėl sovietiniai pareigūnai Elmininkų bandymų stotį vadino „banditų“ stotimi...Daug vargo ir takto turėjo parodyti direktorius — Antanas Šlamas, kad nurašintų įsiutusius sribus ir kitus sovietinius pareigūnus, atvykusius su įvairiausiomis priekabėmis. Dažniausiai juos nurašinti pavykdavo bevašinant ir nugirdant. Daug žmonių išgelbėjo direktorius Antanas Šlamas!

Teatlygina jam Dievas amžinu džiaugsmu.

Mokyklos dienos

Mokykloje mane ir brolių mokytojai prievartavo stoti į pionierius, o vėliau — į komjaunimą. Mane iki vidurnakčio išlaikydavo mokytojų kambaryje, o brolių ir kitus mokinius partorgas Ubagevičius su pistoletu vertė rašyti pareiškimus į komjaunimą... Dėl to, kad prievartai nepaklusome, mus išvijo iš mokyklos. Į mokyklą iškviesta, motina pasakė:

„Jei mokytis gali tik pionieriai

silauktume to, kad kokią dieną mums uždraustų ir katalikais būti.

Ne, anaipol ne! Turim eiti narsiai ir drąsiai keliu, kurį mums rodo Dievas, ten, kur Dievo Dvasia mus veda ir skatina eiti į jokiais kliūtis neatsižvelgiant ir nieko nenuogąstaujant. Jei pilni Dievo Dvasios būsime, pagaliau viską turėsime nugalėti. Dvasios nei pančiai nesugebės surakinti nei kalėjimai neužkals, nei ištrėmimas nesulaikys, uždek tik Viešpatie, mūsų širdis Tavo meilės ugnimi!“

ir komjaunuoliai, mano vaikai mokyklos nelankys. Geriau tegul jie nebaigs mokyklos, bet užaugs dorais žmonėmis, nebus veidmainiais ir prisitaikėliais.”

Po dviejų savačių patys mokytojai mudu į mokyklą pakvietė sugrįžti. Motinos tvirtumas apgynė mus! O kiek daug motinų tuo metu savo vaikų apginti neišdrįso. Besimokydama ypač mėgau sportą: mokyklos rinktinėje žaidžiau krepšinį, tinklinį, stalo tenisą, dalyvavau lengvos atletikos varžybose.

Tas gerai mane fiziškai užgrūdino. O kadangi augome ant Šventosios upės kranto, maudydavomės iki vėlyvo rudens. Kiekvieną sekmadienį ir šventadienį visa šeima dalyvavdavome Mišių aukoje, klausydavome pamokslų. Atmintyje iki šiol paliko kun. klebono Vinco Arlausko pamokslas.

Jis kovojančius ateistus taikliai palygino su Krylovo pasakėčios kiaule po žuolū. Prisirijo degloji gilių nukritusių nuo žuolū ir ėmė žuolū knisti, kam jis reikalingas! Nesugebėjo degloji pakelti snukio į viršų, kad pamatytų iš kur gilės krenta... Taip ir ateistai — naudojasi visomis Dievo duotomis visomis: protu, sveikata, gamtos gėrybėmis, o patį visų tų dovanų Davėją nori iš gyvenimo pašalinti.

Pamaldžių tėvų teiglama įtaka

Pamokslai, kurių labai atidžiai klausydavusi, pašnekesiai su tėvais, padėjo man nepaklysti bedieviško auklėjimo naktį. Labai mėgau per ankstyvas Mišias giedoti Švč. Mergelei Marijai skirtas valandas. Niekada neapleisdavau Mišių šventadieniais, net kai vykdavo varžybos kituose miestuose. Už tą sąmoningumą dėkinga savo šventiems tėvams! Kiekvieną vakarą suklupdavome bendrai maldai, kuriai dažniausiai vadovaudavo tėtis. Gegužės mėnesį kambaryje įrengdavome koplytelę: papuošdavome gėlėmis Švč. Motinėls paveikslą, o melstis ateidavo ir kaimynai su vaikais.

(Bus daugiau)

pietų — pasimatymai su mokyklinio amžiaus vaikai ir nekrėščioniškų religijų sekėjais. Diena bus baigta kartu su vyskupais koncelebracinėmis mišiomis.

Rugsėjo 17 vyks į Monterey, CA, kur aukos mišias. Popietis skirtas Carmel misijos bazilikos vizitacijai ir maldos prie misijos įkūrėjo tėvo Juniper Serra karto. Čia susirinkusiems pasakys pamokslą.

Po to — į San Francisco. Čia tuoj pat, susitikimas su Amerikos katalikų atstovais Švč. Mergeles Marijos katedroje.

Ryte, rugsėjo 18, toje pačioje katedroje susitikimas su pasauliečių atstovais ir vėliau aukos mišias.

Ankstųvą popietį išskrenda Detroitan.

Rugsėjo 19, ryte, susitikimas su reprezentantais nuolatinių dijakonų ir jų žmonomis (bus ir lietuvių atstovas), pasakys socialinį teisingumą liečiančią kalbą ir popiet, atlaikęs mišias, pavakare skrenda Kanadon.

Šv. Tėvo dešimties dienų vizitas bus sustiprinamas Amerikos katalikų tikėjime, popiežius turės progos pamatyti Bažnyčios progresą ir sunkumus, kurie čia egzistuoja, sužinos kas vyksta tarp mažų bei didelių katalikiškų susibūrimų ir etninių grupių.

Popiežiaus apsilankymas bus įnašas į praeities ir dabartinius laimėjimus ir paskatinimas bendrai darbuotis.

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Karlshamne, Švedijoje, vyko XXI Pabaltijo šalių kultūros festivalis, kuriame dalyvavo Švedijos, Suomijos, Danijos, Lenkijos, Rytų ir Vakarų Vokietijų atstovai. Lietuvą atstovavo Lietuvos folkloro teatras, vadovaujamas nusipelnusio meno veikėjo — režisieriaus Povilo Mataičio (Pernai ir užpernai festivalyje dalyvavo šokių kolektyvai iš Latvijos ir Estijos.) Karnavalinėse eitynėse su specialiai paruošta programa, dėvint tradicines liaudies kaukes, lietuviai buvo labai šilčiai sutikti ir įvertinti. Teatras taip pat pasirodė Stokholme, buvo filmuojamas, fotografuojamas ir padarė įrašų. Gauta padėkos raštas iš miesto burmistro ir daug malonių atsiliepimų įrašyta į kolektyvo koncertų atsiliepimų knygele. Visi teatro pasirodymai buvo sutikti su didžiausiu žiūrovų entuziazmu. Lietuvų delegacijoje dar buvo V. Čekasino kvartetas ir dainininkas E. Sipavičius. Miesto bibliotekoje veikė ekspozicija "Baltijos gintaras" iš Palangos gintaro muziejaus fondų.

— Rygoje, Latvijos istorijos muziejuje eksponuota jaunųjų Lietuvos liaudies meistrų darbai. Dalyvauja 150 autorių su tapybos, grafikos, keramikos ir karpinių darbais. Išstatyta ir tekstilinių juostos bei nacionaliniai muzikos instrumentai.

— Lietuvos valstybinės 1987 metų literatūros, meno ir archi-

tektūros premijas laimėjo: J. Aputis, rašytojas už novelių rinkinį "Gegužė ant nulūžusio beržo", A. Martinaitis, dailininkas (po mirties) už 6 tapybos darbus, B.V. Kutavičius kompozitorius už keturis kūrinius, J. Vaitkus, režisierius už klasikinės, tarybinės ir užsienio autorių veikalų režisūrą Kauno valstybiniame teatre, P. Abukevičius kino operatorius — režisierius už serialą "Meškutės Nidos nuotykių", J. Degutytė, rašytoja ir I. Žvilienė, dailininkė už eilėraščių knygų vaikams "Baltas gulbių sostas". A. Sprindžiui rašytojui (po mirties) už monografiją "Žemaitė" ir Č. Mazūras, architektas už aukšto meninio lygio architektūrinius darbus.

— Lietuvos valstybinės konservatorijos aktoriaus meistriško katedros III kurso studentai

(kurso vadovai I. Vaišytė ir R. Vikšraitis) užbaigdami mokslo metus ir mokomojo teatro sezoną parodė P. S h a f e r pjese "Equis", Pagrindinius vaidmenis sukūrė studentai D. Meškauskas, B. Žilakauskas, E. Barauskaitė.

— Vilniuje, Lietuvos dailės muziejaus centriniuose rūmuose, liepos 10 atidaryta dailininko, Lietuvos TSR nusipelnusio meno veikėjo Vytauto K. Jonyno kūrybos paroda, kurios atidaryman atvyko atsakingi partiniai ir tarybiniai darbuotojai, kultūros, meno veikėjai ir visuomenė. Kalbėjo Lietuvos kultūros ministeris J. Bielinis, Lietuvos Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja V. Klikūnienė įteikė nusipelnusio meno veikėjo vardo suteikimo raštą ir pasveikino su aukštu valstybiniu apdovanojimu. Kalbėjo skulptoriaus K. Bogdanas "Tėviškės" d-jos pirmininkas V. Sakalauskas ir dailininkų sąjun-

gos pirmininkas. V. K. Jonynas padėjo už nuoširdų dėmesį ir kūrybos įvertinimą. Eksponuota apie 250 darbų iš kūrinių, kuriuos V. K. Jonynas padovanojo dailės muziejui. Iš viso yra dovanojęs apie 400 savo darbų — grafikos, akvarelių ir skulptūrų. Paroda Vilniuje veiks 3 mėnesius, o vėliau bus keliama į Kauną ir Klaipėdą.

— Vincas Auryla — talentingas literatūros mokslininkas, aukštosios mokyklos pedagogas, lietuvių vaikų literatūros tyrinėtojas, parašė daugiau kaip 300 puslapių mokslinį veikalą — studiją "Lietuvos vaikų literatūra". Jo ankstyvesnieji darbai "Lietuvių vaikų literatūra" ir "Pagrindiniai vaikų literatūros bruožai" yra naudojami kaip vadovėliai universitete ir aukštosiose mokyklose. Jo reikšmingiausias darbas tritomė vaikų literatūros antologija — chrestomatija: "Lietuvių vaikų proza", "Lietuvių vaikų poezija" ir "Lietuvių vaikų dramaturgija". Labai padėjo mokslo įstaigoms jo sudarytos Pr. Mašiotto kūrybos iktarybinės lietuvių literatūros ir lietuvių tarybinių apsakymų antologijos. Tie darbai buvo gerai įvertinti ir sąjunginėje spaudoje. Jisai daug padaręs sprendžiamas lietuvių literatūros dėstymo metodikos problemas, paruošdamas šimtus liuanistų.

— Lietuvos nusipelnusio artisto garbės vardas suteiktas Panevėžio dramos teatro aktoriams Rudolfui Jansonui ir Albinui Kelerui, nusipelnusios artistės vardas suteiktas Kauno valstybinio muzikinio teatro solistei Violetai Sagaitytei-Liugailienei, o liaudies artisto garbės vardas to paties teatro nusipelnusiam artistui Juozui Malikonui. Lietuvos nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas suteiktas Vilniaus gamybinio kombinato "Daile" dailininkui Kazimierui Simanoniui.

S. L. K.

(LIC)

108 KONGRESMANAI PRAŠO, KAD PETKUS BŪTŲ PALEISTAS

Šimtas aštuoni kongresmenai rugpjūčio 24 laišku kreipėsi į Vladimirą Karpovą, Sovietų Sąjungos rašytojų tarybos pirmąjį sekretorių, su prašymu, kad jis padėtų kolegai-rašytojui Viktorui Petkui. Kongresmenai Karpovui aiškina, kad Petkus buvo įkalintas 1977 rugpjūčio 23 už jo veiklą, susijusią su Lietuvos Helsinkio grupe, kurią jis padėjo įsteigti. No to laiko Petkus esąs kalinys.

Kongresmenai sako, kad jų spratimu, Petkus kalėjime būdamas pradėjo rašyti enciklopediją apie pasaulio rašytojus. Sakoma, kad kiekvienas tomas tos 33 tomų enciklopedijos turi maždaug po 100 puslapių ir iš viso enciklopedijoje esą 45,000 straipsnelių. Laiške pažymėta, kad buvęs politinis kalinys Natan Sharansky, kartu su Petku sėdėjęs toje pačioje kameroje, patvirtino jog Petkus šį darbą pradėjęs 1978 metais.

Toliau kongresmenai reiškia susirūpinimą dėl to, kad Petkaus literatūrinį darbą konfiskavo lagerio pareigūnai. Jiems dar didesnę nerimą kelia tas faktas, kad Petkus jau 24 metus praleidęs sovietų lageriuose bei kalėjimuose už savo katalikišką veiklą bei žmogaus teisių gynimą.

Rugpjūčio 23 Petkus baigė atkaltėti jam skirtą laiką lageryje ir turėjo pradėti penkių metų bausmę tremtyje. Kongresmenai kviečia Karpovą šia proga kartu su jais pageidauti, kad Petkus būtų besąlyginiai paleistas, suteikiant jam galimybę sugrįžti į savo tėvynę Lietuvą. Baigiant, kongresmenai prašo, kad Karpo-

vas ragintų tinkamus pareigūnus Maskvoje praplėsti "glasnost" dviasią, kad ji pasiektų Petkų ir kad jis ne tik būtų išlaisvintas, bet ir jo enciklopedija jam būtų sugrąžinta.

Šio laiško iniciatoriai buvo kongresmenai Edward Feighan ir John Miller kurie pirmininkauja JAV Atstovų Rūmų Lietuvos Katalikų Religinės Laisvės grupei. Su jais nuolatinį kontaktą palaiko Lietuvių Informacijos Centro (LIC) skyrius Washingtono. Grupelė Washingtono miesto apylinkėse lietuvių skatino savo kongresmenus pridėti savo parašus po šiuo laišku ir ragino savo draugus kituose miestuose tą patį daryti. Neringos studentų stovykos dalyviai, LIC atstovo paprašyti, taip pat rašė laiškus savo kongresmenams bei V. Korpovui.

VLIKO LAIŠKAS POPIEŽIUI

VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis dalyvaudamas birželio 26 - 29 Romoje įvykusioje Lietuvos 600 metų krikšto jubiliejaus šventėje, ranka įteikė popiežiui Jonui Pauliui II-jam šį laišką:

Priimdami krikščionybę, Lietuvos valdovai Mindaugas, Vytautas ir Jogaila integravo Lietuvą į Europos krikščionišką bendruomenę. Šimtmečių bėgyje, šis ryšys daug prisidėjo prie lietuvių tautos dvasinės ir kultūrinės raidos.

Šiandien Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejų temdo tebesitęsianti neteisėta sovietinė Lietuvos okupacija ir prie-

spauda. Lietuviai yra aršiai persekiojami. Stengiamasi pakeisti lietuvių dvasinį gyvenimą, brukant komunistinį, ateistinių materializmą, pažeidžiant esmines žmogaus teises, ir t u o m i e i k i a n t i š t r i n t i t a u t i n i j p a l i k i m ā k u r i s r e m i a s i v a k a r i e t i š k a i s , k r i š č i o n i š k a i s , d e m o k r a t i n i a i s p r i n c i p a i s . D a u g e l i s l i e t u v i ų , į s k a i t a n t k u n i g u s , a r e š t u o j a m i , p e r s e k i o j a m i i r d e p o r t u o j a m i į t o l i m u s k o n c l a g e r i u s i r k a l ė j i m u s . D a u g b a ž n y č i ų u ž d a r y t a . L i e t u v i a i į n i r t i n g a i r u s i n a m i .

Neseniai Jūsų šventenybė vėl patyrė sovietų nuožmumą ir nepasitikejimą Katalikų bažnyčiai, ypač kai jie atmetė Jūsų šventenybės p r a š y m ā p s i l a n k y t i o k u p o u o t o j e L i e t u v o j e , k u r d a u g i a u k a i p 80 p r o c e n t ų g y v e n t o j ų y r a k a t a l i k a i .

Šventasis Tėve, Jūsų žinomas gilus susirūpinimas Lietuvos katalikų padėtimi yra paguodos ir vilties versmė. Tai jaučia ir daugelis lietuvių, gyvenančių sovietų valdose anapus Lietuvos ribų, kur jiems visiškai uždrausta atlikti savo religinius įsipareigojimus gimtąja kalba. Todėl mes prašome jūsų šventenybę padėti mums šioje kovoje, paskiriant lietuvių kardinolą, kuris vadovautų pavergtiesiems jų kasdieniniame gyvenime ir padėtų jiems priešintis dvasiniam ir tautiniam sunaikinimui.

Iškilmingai švenčiant Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas reiškia padėką šventajam Sostui už sovietų aneksijos nepripažinimą ir diplomatinį santykių su nepriklausomos Lietuvos atstovais išlaikymą.

Mes meldžiamės, šventasis Tėve, kad Lietuva netrukus vėl taptų laisva tauta. (Elta)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir anglškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Melius, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753 - 7232.

Nf.wv JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žibury, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11384. Tel. 718 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 56 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1252 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

LITHUANIAN COOKERY

In English, 316 pages.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu apdangku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 10 dol. Persiuntimas - Postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

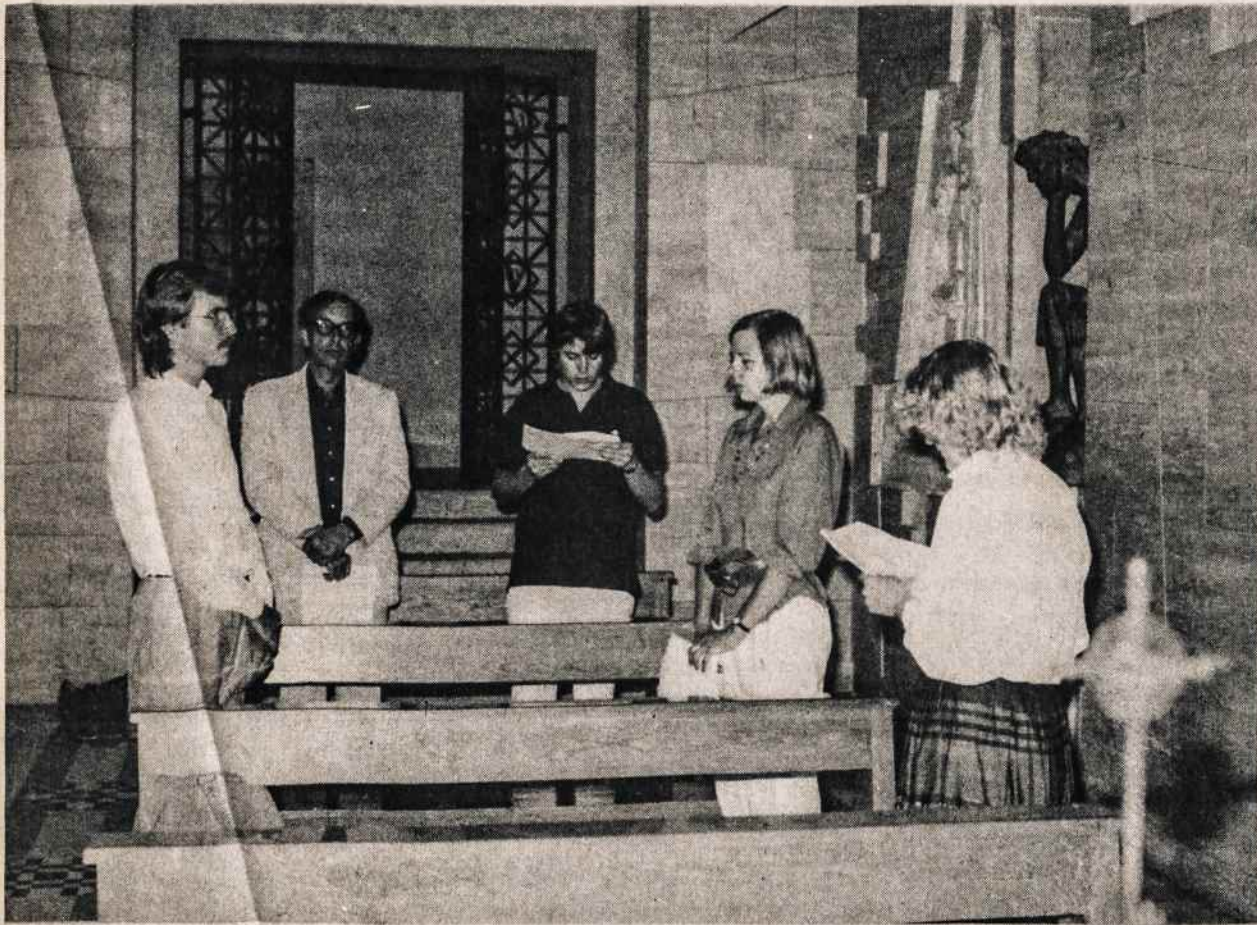
VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

Romoje rugpjūčio 23, kada buvo visur rengiama Juodojo kaspino diena, Lietuvų koplyčioje, kuri yra Šv. Petro bazilikos rūsyje, buvo surengta maldos valandėlė. Iš k. Algis Sodonis, LIC stažistas Romoje, Stasys Lozoraitis, jr., diplomatas, Saulius Kubičius, Vatikano radijo lietuvis korespondentas, Milda Danytė, Tereze Svilans — latvė.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Kennebunkporto vienuolynui 40 metų!

1947 metais rugsėjo 8 su procesija, priekyje nešdami kryžių, lietuviai pranciškonai įžengė į dabartinį pastatą ir čia įkūrė naują Šv. Antano vienuolyną. Čia jie įkūrė ir savo vienuolijos centrą, čia apsigyveno ir provincijolas. Iš čia sklido pranciškoniška veikla į visą Amerikos kontinentą. Iš čia sklido ir rūpestis lietuviškos kultūros reikalais. Visu įsikūrimu rūpinosi to meto provincijolas Justinas Vaškys.

Pirmiausia reikėjo įsikurti, patalpas pritaikyti vienuolynui. Čia buvo turtingo Amerikos pramonininko vasaros vila — medžioklės dvaras. Buvo gražūs kambariai, šokių salės, biblioteka, valgomasis. Pastatas tikrai stilingas, gražiai pastatytas, pastatytas dar šio šimtmečio pradžioje.

Naujame vienuolyne pirmiausia įrengta koplyčia, įrengta iš šokių salės. Priešais vienuolyną pastatyta Šv. Antano bronzinė statula.

Tai buvo tik pradžia.

Kaip liudija senų senovės raštai, lietuviai yra geri organizatoriai, statybininkai. Ir šioje gražiojoje sodyboje jie pastatė labai daug.

Kadangi Kennebunkportas yra turistinis kurortas, kur vasaros metu suvažiuoja labai daug žmonių, tai ir vienuolynui buvo būtina praplėsti patalpas, kur galėtų sustoti vienuolyno geradari ir svečiai. Pirmiausia buvo aptvarkytas buvęs tarnų namas ir arklidės. Ten buvo dideli kambariai lyg sandėliai. Jie buvo perdirbti į mažesnius, svečiams patogius gyventi kambarius. Paskui buvo pastatytas nedidelis, vadinamas Baltasis namas.

Vadovaujant tuometiniam provincijolui Tėv. Jurgiui Gaičiui, buvo užsimita įkurti lietuvišką gimnaziją berniukams.

Ir ji buvo įkurta ir gyvavo 14 metų. Ir čia kai reikėjo naujų pastatų, tai ir pastatė naujus Šv. Antano gimnazijos namus — rūmus. Vėliau juos dar padidino. Pastatė didelę sporto salę.

Kai pristigo lietuvių kilmės mokinių, gimnaziją uždarė, didelės patalpas vėl perdirbo į vasarnamį — įrengė eilę naujų gražių ir patogių kambarių vasarotojams.

-o-

Pačioje didžiojoje aikštėje pastatė lietuvišką kryžių, Liurdo grotą, Kryžiaus kelią — stacijų paminklą. Pačią sodybą išpuošė gelėmis, aptvarkė takus, įrengė parkinimo aikštę.

Vienuolyne pačioje pradžioje įrengė šv. Antano šventovę — koplytėlę, paskui įrengė gražią Prahos Kūdikių Jėzaus šventovę su gražiais lietuviškais vitražais.

Vienuolynui visą laiką trūko didesnės, patogesnės koplyčios. Ėmėsi ir to darbo — 1966 metais pastatė dabartinę vienuolyno koplyčią, sujungė su vienuolynu. Darbai atlikti ne šiaip atmetinai, bet išvystyti skoningai sukuriant tikrai menišką ir vertingą pastatą.

Prisireikė patalpų naujiems vienuoliams, kur jie galėtų atlikti noviciatą, mokytis. Ir ji prieš pora metų pastatė.

Taigi, atlikta didžiulė statyba! Iš čia organizuota kultūros veikla, perimtas Aidų žurnalo leidimas. Žurnalas eina ir dabar. Perimtas Darbininko laikraščio leidimas. Darbininkas ir spaustuvė iš Bostono perkelti į Brooklyną ir čia įkurtas naujas vienuolynas ir spaudos centras. Iš čia suorganizuota Prisikėlimo parapija Toronte, kur atliktos didelės statybos, įkurtas vienuolynas. Suorganizuotas Kultūros Židinys, Brooklyne, N.Y.

Kas tas Vatikanas?

Belaukdamas audiencijos, pasislėpęs didelių kolonų šešėlyje, imi ir paklausi, kas tas Vatikanas, kas ta popiežiaus valstybė?

Savo krikšto jubiliejų pradėjome Šv. Jono Laterano bazilikoje. Tai buvo pirmoji bazilika Romoje ir pasaulyje. Prie bazilikos buvo rūmai, kur gyveno popiežiai. Bet tuo pačiu metu buvo žinomas ir Vatikanas. Pats

Čia buvo telkiamos lietuviškojo meno vertybės, puošiami kambariai ir salės lietuvių dailininkų kūriniais. Čia dirbo lietuviai architektai, skulptoriai, dailininkai. Tai tikrai lietuviškiausia ir kūrybingiausia sodyba visoje Amerikoje.

Vasaros metu kiek čia suvažiuoja atostogautojų. Ir jie džiaugiasi gražia, lietuviška aplinka. Čia vasarotojams rengiami koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Čia nuolat vyksta įvairios specialios pamaldos, kurias lanko daugybė amerikiečių. Tuo yra keliamas visų gyventojų pamaldumas, religingumas.

Šios gražios sukakties proga sveikiname visus buvusius ir esamus vienuolijos vadovus ir linkime Dievo palaimos visuose darbuose. Tegu nepavargsta jūsų rankos ir širdys, ugdant krikščionybę ir puoselėjant lietuviškąją kultūrą!

Kryžiaus Kelias — Stacijos pranciškonų vienuolyno sodyboje Kennebunkporte, Maine. Architektas Jonas Mulokas, skulptorius Vytautas Kašuba. Šio paminklo aprašymas 4 psl. Nuotr. V. Maželio

NUO KADA POPIEŽIAI GYVENA VATIKANE?
Lietuvos krikšto sukakties minėjimas Romoje

5

PAULIUS JURKUS

Vatikanas žodis yra kilęs iš kalvos pavadinimo. Čia yra buvęs etruskų kaimas Vaticanum, kurio būdvardis yra Vaticanus. Šią vietovę jau mini romėnų poetas Horacijus savo odoje — mons Vaticanus. Romos imperatorius Kaligula Vatikano kalvos papėdėje buvo įrengęs cirką, kur Nerono laikais buvo nužudyta daug krikščionių ir nukryžiuotas šv. Petras. Čia jis ir buvo palaidotas. Vėliau jo palaikai trumpam buvo perkelti į Šv. Kalisto katakombas, bet ir vėl grąžinti.

Tas pats imperatorius Konstantinas Didysis, kuris pastatė Šv. Jono Laterano baziliką, pastatė baziliką ir ant šv. Petro kapo. Į tą baziliką iš Laterano atvykdavo popiežius pamaldom. Kad jis turėtų kur sustoti ir pailsėti popiežius Grigalius IV (827 - 844) įrengė butą. Čia ir sustodavo popiežiai, kartais kurį laiką gyvendavo.

Taip nutiko, kad, padidėjus prancūzų karalių įtakai, jie privertė popiežių persikelti į Prancūziją, į Avignoną. Tai buvo 1309. Čia gyveno popiežiai iki 1377 metų, iš viso net 7 po-

piežiai. Tai vadinamas popiežių ištrėmimo laikotarpis.

Grigalius XI 1377 iš Avignono persikėlė į Romą ir jau pastoviai apsigyveno Vatikane prie šv. Petro kapo. Nuo tada ir kiti popiežiai čia gyveno, statė ir puošė Vatikano rūmus, Šv. Petro baziliką. Čia dirbo garsiausi pasaulio dailininkai, architektai. Mykolas Angelas pastatė bazilikos kupolą, Bernini kolonadą aplink Šv. Petro aikštę.

Kai pastatė tą kolonadą, dabartinis obeliskas buvo visai šone, ne aikštės centre. genialus Bernini obeliską perkėlė į aikštės centrą, tiesiai prieš bazilikos duris. Tą obeliską romėnai buvo parsivežę iš Egipto ir pastatę savo pergalėms prisiminti. Bernini padarė piešinius, kaip stačią obeliską perkelti į naują vietą. Jis išvedė visokius lynus ir pakinkė kokius 200 arklių. Taip sukoordinavo, kad arkliai sykiu traukė ir obeliską stačią nutraukė į naują vietą.

Tai smulkmena, tai mažą praeities detalę, bet ji liudija neišsenkamą žmogaus išradinumą ir kūrybingumą.

Popiežiai globojo meną, mokslą, įkūrė didžiules bibliotekas,

archyvus, meno galerijas. Dabar Vatikane yra per 1000 salių, koplyčių, kambarių.

Vatikano aikštėje ir bazilikoje visi mato keista uniforma apsivilkusius sargybinius, dryžiai gražios oranžinės ir tamsiai mėlynos spalvos. Tą uniformą nupiešė Mykolas Angelas. Šveicarų sargybas įsivedė popiežius Julius II 1506. Nuo to laiko pastoviai iš Šveicarijos yra parenkami aukšto ūgio vyrai, kurie moka bent kelias kalbas, ir siunčiami sargybų tarnybai.

Tada, kai 1387 metais Lietuva krikštijosi, čia toje vietoje, Vatikano kūrijos raštinėse, jau kalbėjo apie tai. Popiežiumi buvo Urbanas VI.

Bet reikia pastebėti, kad tai buvo liūdniausi Bažnyčios laikai. Tai buvo antipopiežių gadynė. Dar prieš Lietuvos krikštą prasidėjo tie antipopiežiai. Tie antipopiežiai prasidėjo dėl to, kad popiežius Grigalius XI pasitraukė iš Avignono ir persikėlė į Romą. Atsirado šalininkų, kuriuos rėmė prancūzai, kad popiežius turi gyventi Avignone. Jie ir išsirikino naują popiežių. Tai buvo 1378. Tas antipopiežius buvo Klemensas VII. Taip paskui buvo eilė antipopiežių iki 1449 metų. Vienu laiku buvo net trys popiežiai.

Tai tokiam sąmyšyje mūsų Lietuvėlė priėmė krikštą. Ir kaip tiem pirmiems krikščionim, jų vadovam buvo liūdna girdėti, kad štai Bažnyčia suskilusi, kad yra net du popiežiai. Galėjo lengvai patekti į kokią schizmą, įsikurti naujos krikščioniškos religijos atskalos. Bet tikrai Dievo Apvaizda tą taurią lietuvių tautą išvedė per visus pavojus, kad ji šiandien yra tokia šventa ir tyra katalikiškos Bažnyčios narė.

Kaip žinome, popiežius turėjo ir savo valstybę. Italija buvo suvaldyta į eilę karalių. Ją suvienijo Garibaldi, Romą užėmė 1870 metais. Popiežius užsidarė Vatikane ir pasiskelbė esąs Vatikano belaisvis.

Reikalą sutvarkė Mussolini. Jis 1929 vasario 11 Laterane pasirašė sutartį su popiežiumi ir tuo aktu įkūrė Vatikano valstybę, kuri turi 109 akurus. Šalia Šv. Petro aikštės dar yra Vatikano sodai, kiti rūmai, taip pat mieste yra Vatikano valstybės nuosavybės, tai Šv. Jono Laterano bazilika, Maria Maggiore bazilika, Šv. Pauliaus už mūrų bazilika, popiežiaus vasaros rezidencija Castel Gandolfo. Vatikano valstybė turi savo paštą, telegrafą, telefoną, vieną traukinio liniją prekmė vežti, radio stotį, porą spaustuvių, leidžia ir savo pinigų, kuriuos kaip suvenyrus išgaudo turistai.

Čia nėra jokių sienų, gali eiti, kur patogiau. Romos miesto policija dažnai talkina Vatikani, kai vyksta didelės iškilmės. Praeitį, senos tradicijos sugyvenas su dabartimi, nes ir viena kitai yra reikalingos.

Atidaro vartus

Toje Bernini sukurtoje kolonadoje besislepiančios saulės, pagaliau policija atidaro geležinius vartus ir nurodė, kur turime eiti. Takas siauras, tik vienas gali praeiti. Elektroniniu aparatu patikrina drabužius, liepia atidaryti moterų rankinukus.

Už tą geležinių vartų patekom į akmenimis grįstą aikštę, kur stovėjo keli šveicarų sargybinių. Mus įleido į naująją audiencijų salę.

(Bus daugiau)

Pirmiausia šitame kodekse eina 60 žemaičių, pasirodžiusių susirinkime, perskaitytas labai ilgas skundas. Jis tiek paveikė susirinkimą, kad buvo išklaudytas žemaičių prašymas ir pasiūstas jiems pagaiduotasis Vilniaus vyskupas. Taip pat pasiūstas Lvovo arkivyskupas krikštijti jų tautiečių ir steigti vyskupiją. Tuo būdu Jogaila ir Vytautas pasiekė, ko norėjo, kai pasidavė Bažnytinio susirinkimo sprendimui.

Oficialus vyskupijos steigimo aktas, datuotas 1417 spalio 24 d., buvo rašytas minėtų Konstancos susirinkimo pasiūstų vyskupų. Jie pradžioje rašo, kad žemaičiai juos labai pagarbiai priėmė ir jie pakrikštijto "daug tūkstančių" abiejų lyčių suaugusių ir vaikų. Toliau pasiuntiniai aiškino: kadangi tai genčiai nėra įpročio gyventi miestuose, tai minėtas kunigaikštis (Vytautas), tęsdamas pradėtą darbą, pats atvyko į Žemaitiją ir vietovę, vadinamą Varniais, Medininkų valsčiuje padarė visai tinkamą miestą ir jam davė Medininkų vardą. Ši atrodanti mįslinga paslauga dėl vyskupijos rezidencijos paryškinama dar pirmaisiais krikščionybės amžiais vieno bažnytinio susirinkimo nutarimu, kad vyskupų buveinės turi būti miestai (civitates). Taip pasielgta, norint išlaikyti vyskupo vardo orumą ir apsaugoti jį "nuo sukaimėjimo", kaip vienama aštunto amžiaus dokumente pasakyta (Ut non vilescat nomen episcopi). Tik kunigai-

kštis Vytautas tegalėjo savo suverenine valdžia pakelti tokį kaimą kaip Varnius į miesto rangą ir jame pagal bažnytinį nuostatą įkurdinti vyskupą. Tuo pačiu metu Vytautas pristatė jo paties parinktą pirmą žemaičių vyskupą, Vilniaus vyskupijos propozitą lietuvių Martyną. Jį įšventino Konstancos susirinkimo atsiųsti hierarchai. Jam priskirti 6 kanauninkai. Kunigaikštis apsiėmė vyskupiją aprūpinti lėšomis iš savo iždo, kol prasikurs ir išsiplės bažnytiniai ūkiai.

Dokumentas surašytas naujuose Trakuose, kur legatui, matyt, buvo nuvykę. Šalia kitų padėti dokumente parašai Jono Jaunučio Vilimantaičio, Trakų vaivados, ir Mykolo Kęsgailos Vilimantaičio, žemaičių seniūno. Tuo būdu Vytautas įsteigė žemaičių vyskupiją per bažnytinį Konstancos susirinkimą. Tai išimtinis ir, rodos, vienintelis istorijoje vyskupijos steigimo kelias visoje Europoje.

Vyskupijos steigimui nebuvo abejingas ir vokiečių ordinas. Tai rodo Kuršo vyskupo raštas, kur jis priminė magistrui senus aktus, primenančius Žemaitijos kraštų užrašymus Kuršo vyskupijai. Vytautas kreipėsi į popiežių Martyną, prašydamas perspėti Livonijos kryžiuočius, Rygos arkivyskupą, Dorpatą, Ezelio ir Revelio vyskopus, kad jie nepultų Žemaitijos ir Lietuvos. Prasidėjo taikos metai tarp ordino Žemaitijoje bei Lietuvos. Susidarė santykiai, ženklinę naujos epochos pradžią.

Pakrikštyta Lietuva įsijungė į Vakarų katalikišką pasaulį, nors buvo giliai įsiterpusi ir į stačiatikišką rytus. Tolimesnį Lietuvos istorijos kelią lėmė jos glaudūs ryšiai su Lenkija. Per Lenkiją Lietuva terpsė į Vakarų Europą. Dabar perdėm moderniai galvojama, kai kalbama apie federaciją, konfederaciją, autonomijas ir kitokias valstybines jungties formas. Anais viduramžių laikais valstybės laikytos valdovų ar jų giminių (dinastijų) nuosavybėmis, jų milžiniškais feodais. Joms naujais laikais būdamas patriarchalinių valstybių pavadinimas. Jogaila politikavo pagal savo laiką, kai jis krikštydamasis, vesda-

mas Jadvygą, tapdamas Lenkijos karaliumi ir prie pasilikdamas Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu, lyg "padovanojo" Lietuvą su joje išplėsta krikščionybė. Šiomis dviem dovanomis Jogaila nukonkuravo varžybose dėl Lenkijos sosto ne tik Vilhelmą Habsburgą, bet dar Mozūrą Ziemovitą IV ir Vladislavą Opolietį.

Jogailos apsisprendimas, nors ir derinosi su anų laikų dvasia, kaip užrašė Dluogošas, mūsų laikams rodosi tarsi išdavystė. Dėl to Jogaila jau nuo Aušros laiko mūsųose įsigijo blogą vardą. Štai aušrininkas dr. Jonas Šliūpas paliko tokį verdiktą: "Toksia tai buvo Lietuvos ardytojas, kurio nepalšiaus keikusi iki lietuvių tauta bus gyva. Lenkai jį priskaito prie šventųjų, lietuvių gi tarpe jis yra atšiauriu pardaviku, judošiumi. Tegul prasmenga jo vardas ir darbai ant amžių amžių".

Perdėjo Šliūpas rašydamas, kad Jogaila lenkamis buvo šventasis. Iš tikrųjų joks lenkų istorikas jo tokiu nelaiko ir nelaikė. Jis jiems išmaninga asmenybė, veikusi pagal laiko sąlygas. Negalima sakyti, kad tokiu nuomone būtų klaidinga. Juk istorija moko, kad kiekvienas asmuo, ypač prasikišantis visuomeninėje veikloje, vis pasirodo esąs savo laiko vaikas. Jo veikla rikiuojama laiko sąlygų ir pagal jas turi būti vertinama jo darbai.

Jogailai ir jo bendradarbiams Gediminaičiams turėjo būti žinoma, kad pagonybė Lietuvoje negalės ilgai tvirti, kai krikščionybė, misininkų nešama, skverbėsi į ją. Jie juto (šv. Pauliaus žodžiais kalbant) laiko pilnybę ir jiems reikėjo taikytis prie jo. Jogaila ėjo su laiku, kai pasuko Lietuvos valstybės vairą į Vakarus ir nukreipė jį į Lenkiją. Tik per ją ėjo lietuviams kelias į Vakarus, vengiant jiems Vokiečių ordino dėl jo kardu nešamos krikščionybės. Kaip tik

(nukelta į 4 psl.)

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ STUDIJŲ IR POILSIO SAVAITĖ DAINAVOJE

Dar 1958 metais LFB programinis pasisakymas buvo pradėtas Adomo Mickevičiaus mintimis, — „nėra man laimės, jei laimės neturi tėvynė“. Tais laikais tai skambėjo labai realiai ir Lietuva rodėsi daug arčiau. Po daugelio metų, ši mintis jau skamba retorika, patosu, bet visvien esmėje lieka reali.

Gi čia, į Dainavą, suvažiuo bendraminčių iš įvairių šio krašto vietovių, vedami to paties bendro visų variklio, kad derintų mintis, idėjas tam pačiam tikslui, sentimentui, bendroms problemoms. Suvažiuo atjauinti savo pasiryžimus, apsirūpinti nauja energija rytdienai, pasidalinti mintimis, idėjomis ateities bendriems darbams.

Šioje savaitėje buvo pakankamai progų pasidžiaugti šeimyniška, bičiuliška atmosfera, atostoginėmis nuotakomis, tiek prie Spyglio ežerėlio, tiek gausios vakaronės. Kartu, eilės šios savaitės paskaitų ir diskusijų dengė plačius mūsų visuomeninių ir kultūrinių išsivijios ir LFB aktualijų laukus.

Šiose studijų dienose daug stipriau, nei praėjusiose šio pobūdžio savaitėse, buvo atkreiptas žvilgsnis į save, į LFB veiklą.

Didžiojo LFB ideologo Antano Maceinos politinės teorijos nepasaulėžiūrinės politikos mintis, dar ilgai po paskaitos diskutuotas, dėstė, ir dėstė labai įdomiai prof. K. I. Skrupskelis. Apie LFB politinę veiklą Vlke kalbėjo inž. Pilypas Narutis.

Su dideliu įdomumu buvo išklausyta kritiškai bičiulio J. Kojelio pastebėjimai, nagrinėjant LFB veiklą praityje, komentuojant apie dabartį ir žvelgiant ateitin. Paminėtinos pastabos apie LFB veiklos menkėjimą. J. Kojelis pasigedo akcijos veikloje, pasigedo reakcijos kritiškams įvykiams ir ragino užimti pozicijas visais ar bent ryškiais einamaisiais išsivijios reikalais. J. Kojelio pasisakymai sukėlė gyvas dalyvių diskusijas ir rado pozityvų pritarimą dalyvavusių komentaruose ir pareiškimuose.

LFB pasitarimuose naujos valdybos ir tarybos rinkimo problemos sprendėsi gana lengvai ir, atrodo, kad kandidatų naujai

valdžiai tikrai netrūks. Buvo diskutuoti „I Laisvę“ fondo ir žurnalo reikalai, taip pat ir šios studijų savaitės praplėtimo klausimas.

Diskusijose buvo žvelgta į Europos Lietuvių Savaitės pavyzdį, bet Dainavos stovyklavietė riboja LFB pasilikti prie to paties stovyklos formato.

Neužmirštas buvo ir Lietuvos krikšto jubiliejus. Įdomūs buvo A. Bagdono istoriniai fragmentai iš Lietuvos Krikšto. Prof. dr. K. Kliorys netiesioginiai prisidėjo prie šios temos, papasakodamas apie Lietuvos krikšto jubilėjaus minėjimą Lietuvoje.

Savo įdomioje paskaitoje apie šiandieninius įspūdžius iš Lietuvos dr. K. Kliorys kreipė dėmesį į pastebimus pasikeitimus, bei nuotaikas naujoje Gorbačiovo atvirumo atmosferoje. Dr. K. Kliorys svečiavosi okupuotoje Lietuvoje su matematikos ir kartu asmeninio kompiuterio paskaitomis k a i p tik Lietuvos Krikšto minėjimo laiku.

Daug susidomėjimo sukėlė Vytauto Volerto vaizdu nupasakojimas — „kas mes esame“, „koki mes esame“ kaip lietuviai. Kai kurie Vytauto Volerto pasisakojimai — „kas mes esame“, „koki mes esame“ kaip lietuviai. Kai kurie V. Volerto pasisakymai, kritiškai lietuvių charak-

teristikai, vedė į gyvas, kaip šiai savaitei įprasta, diskusijas ir paliko klausytojus su eibe įdomių klausimų.

LFB savaitės dalyvius maloniai nuteikė savo apsilankymu Amerikos Prezidento asistentas Linas Kojelis, kuris, trumpai pasveikinęs dalyvius ir rengėjus, padaršinęs juos jų darbuose, susišaukė visą Dainavos jaunimą ir, talkinamas Astos Banionytės-Connor juos švietė apie darbų galimybes Washingtonė. Ne vien skatino jaunimą dalyvauti Amerikos politiniame gyvenime, bet ir konkrečiai žadėjo visokeriopą pagalbą.

Šia proga Dainavoje lankėsi PLB valdybos pirmininkas inž. V. Kamantas. Laisvesnės popietės metu prie Spyglio posėdžiavo PLB ir ALB valdybų nariai.

Istorinių temų dalį šioje Studijų Savaitėje dengė prof. V. S. Vardys savo paskaita apie „Demokratijos žlugimą Lietuvoje“. Prof. A. Damušis supažindino su nuoseklia, išsamia Lietuvos genocido statistika. Su aktualiaisiais OSI reikalais Studijų Savaitės dalyvius supažindino Asta Connor-Banionytė, Rasa Razgaitienė ir adv. P. Žumbakis. Rasa Razgaitienė citavo LFB programinius įsipareigojimus, tuo labai vaizdžiai primindama indėlį, ku-

Nuleidžiamos vėliavos, baigiant studijų savaitę Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitėje Dainavoje. Nuotr. V. Maželio

rio tikimasi iš LF bičiulių šioje kovoje už Lietuvos istoriją ir mūsų kilmės garbę.

Kaip ir visuomet, taip ir šiais metais, nebuvo vengta kontroversijos. Atidžiai išklausyta M. Drungos paskaita „Atvirumas, pertvarkymai, demokratizacija, — ir kas iš to?“, o taip pat jo pasisakymai dėl savo pašnekesių „derybų“ okupuotoje Lietuvoje. Bendrai Mykolo Drungos okupuotoje Lietuvoje lankymosi ir pokalbių komentarai klausytojų buvo priimti teigiamai, nors ir netrūko labai aštrių klausimų, bei aštrių pasisakymų. Pažymėtina aštri buvo ALB-nės V. Volerto ir A. Gečio laikysena, kurios charakteris, bent taip atrodė daugeliui klausytojų, buvo daugiau politinis, nei esminis. Daugelis klausytojų turėjo pripažinti faktą, kad M. Drunga yra vienas iš nedaugelio gerai kvalifikuotų tokiems pašnekesiams su okupuotos Lietuvos atstovais, nors tokių pašnekesių organizavimo pateisinimas lieka labai problematiškas.

Studijų dienas baigėme jaunimo simpoziumu. Centro valdybos parinktoji simpoziumui tema „Jaunimo žvilgsnis į save“ didele dalimi buvo sėkmingas, nes rodė gerus duomenis tilto statymui tarp generacijų. Simpoziumo prelegentai buvo kvieisti iš įvairių vietovių. Įvairios vietovės, įvairūs tų vietovių jaunimo charakteriai, įvairūs ir įdomūs pasirinktų vietovių prelegentų pasisakymai.

Iš New Yorko prelegente buvo Jolita Gudaitytė, iš Washingtono-Detroito Asta Connor-Banionytė, iš Chicagos Edwardas Tuskenis ir iš Clevelando Linas Vyšnionis.

Atviras pašnekesys, ypač jauniesiems prelegentams analizuojant savų vietovių jaunimą, įgalina klausytojus susilaikyti nuo įprasto begalinio pamokslavimo ir žvelgti realiau į išsivijios ateities pajėgumą, bei gilesnį supratimą mūsų pajėgios, kad ir labai negausios jauniosios kartos. Tikimasi, kad panašūs simpoziumai ar pokalbiai suras atgarsį daugelyje lietuviškųjų apylinkių ir tuo statys tarp generacinių tiltus, kurių taip pasigendame.

Paminėtina, kad savaitės bėgyje Dainavoje vyko ir meno

paroda. Parodoje su savo kūrniais dalyvavo dailininkės Nijolė Palubinskienė, Lina Palubinskaitė, Marija Ambrozaitienė, Ona Baužienė ir Stasė Smalinskienė.

Sumuojant LFB Studijų Savaitės eigą, turinį, dera paminėti, kad savaitė yra unikali, charakteringa LFB rezistencinei kilmei, rodanti daug lietuviško nuoširdumo. Be abejo, šios savaitės dvasios vadas kun. V. Dabušis prie to prisidėjo.

Tiek studijinės, tiek poilsinės šios savaitės dalies tikslas vykusiai pasiektas. Dalyviai skirstėsi į namus po intensyvios savaitės papildę energiją, su naujais dainos posmais ir su naujais planais ateičiai.

J. J. A.

LIETUVOS KRIKŠTAS

(atkelta iš 3 psl.)

ordinas ir kreipė lietuvių į lenkus, nes jis buvo abiejų senas priešas. Lietuviams susijungus su Lenkija, laimėtas Žalgirio mūšis, kur ordinui suduotas smūgis, priartinęs jo galą. Nors ordinas dar laikėsi daugiau kaip šimtą metų, bet jau be kryžiaus karų ir galutinai žlugo, paveiktas liuteriškos reformacijos. Jis virto pirma vokiška protestantiška kunigaikštija vokiečių imperijoje. Tai buvo tolimą Jogailos jungties su Lenkija išdava. Ne be tos jungties įtakos su Lenkija vystėsi vėliau ir lietuvių santykiai su rytų slavais. Lietuva išsijungė iš jų; kaip didžioji kuni gaikštija buvo glaudžiai susijusi su jais valstybiniais saitais. Galutinė išvada — jos apsiribojimas nuo rusiškojo kaimyno. Tad Lietuva tapo toliausiai į rytus įsikūsi Vakarų katalikiškos kultūros nešėja. Tai vis Jogailos sąjungos su Lenkija vaisius, prinokęs prieš 600 metų.

tuviškumo. Ir čia tos lietuviškos architektūros bruožų apstu.

Jis turėjo uždavinį — mažame uždarame plote sutelkti 14 Kryžiaus Kelio stočių. Ir tai išsprendė gana originaliai. Matomė keturias palinkusias kolonas, kurios susijungia į vieną ir paskui išsivysto į puošnų lietuvišką kopyltulpį. Ši keturių palinkusių kolonų įdėja irgi lietuviška. Ūkininkai žardienoje į žemę įbėsda-vo keturias palinkusias kartis ir jų viršūnėje užkabindavo džiointi nupiautus žirnius.

Prie tų palinkusių kolonų pamatų architektas pastatė keturias lietuviškas kopyltėles. Kiekviena kopyltėlė turi tris apžiūrimas puses, stogelį ir lietuvišką metalinį kryžį. Kur kolonos susijungia, prasideda ritmingas viršūnės išvystymas. Čia matome besikartojančius tris stogelius, lietuvišką ornamentiką. Pati viršūnė primena kopyltulpį, kuris užbaigiamas puošniu metaliniu kryžiumi.

Aikštelės centre, po palinkusių kolonų skliautais, yra lyg koks altorėlis, ant jų pavaizduota Nukryžiavimo scena.

Įvairios medžiagos

Lietuviški kryžių ornamentai paprastai padaromi iš medžio, o čia viskas padaryta iš marmuro, akmens ar nulieta iš cemento. Lietuviški ornamentai paprastai

būna smulkūs ir jie dažnai kartojasi tame pačiame plote. Čia tie ornamentai labai padidinti, api-bendrinti, dominuoja tik vienas ar du viename plote. Tai suteikia visam kūriniui monumentalumo, iškilmingumo.

Reikia tik pasekti, kiek čia panaudota skirtingų marmuro spalvų, skirtingų granitų, akmenų, viskas skoningai nutašyta, sumūryta. Architektūros kalba čia tokia ryški, tokia lietuviška, originali. Ji savo savitumu patraukia kiekvienos tautos žmogų. Todėl ir fotografuoja turistai šį paminklą ir juo stebisi.

Skulptoriaus darbai

Skulptorius Vytautas Kašuba savo darbą atliko labai puikiai ir meistriškai. Visos stacijos yra atbaigtos kaip originalus kūrinys ir visos sujungtos į vieną mintį — į Kristaus kančios atskleidimą.

Figūros čia vaizduojamos labai paprastos, tik pačios būtiniausios. Vedamoji idėja aiškiai suvokiama. Kokie skausmingi Kristaus veidai. Neornamentuota, kad ornamentai neišblaškytų minties.

Šis paminklas stovi lauke. Čia ir lyja, ir sniega, ir saulė vasarą įkaitina. Netoli ir jūra, ir vėjas atneša daug druskos dulkių nuo vandens. Oro sąlygos yra tokios jog reikia labai patvarios medžiagos, kad skulptūros išsilaikytų.

Stacijų prastovėjos beveik 30 metų (jos pastatytos 1958 metais), o visi skulptūriniai reljefai atrodo labai gerai, lyg vakar būtų padaryti.

Skulptorius Vytautas Kašuba jas sukūrė iš specialios medžiagos — į molį įdėjo daug stiklo, tą stiklą prie aukštos temperatūros suldydino su moliu, paskui uždėjo glazūrą ir tą įdėgino į medžiagą. Kiekviena skulptūra buvo deginama bent tris kartus krosnyje prie aukštos temperatūros. Temperatūra siekdavo net iki 2000 laipsnių. Temperatūrą reikėjo pamažu pakelti ir pamažu nuleisti, nes greitas temperatūros pasikeitimas sprogdintų patį kūrinių. Kiekviena stacija krosnyje išbuvo apie 56 valandas. Tokiu būdu kūriniai pasidarė labai kieti, kaip akmenys, atsparūs bet kokiam temperatūros pasikeitimui.

Ypač jauku čia pasivaikščioti vakare, kai saulė leidžiasi, kai gulsčia šviesa apšviečiamos figūros. Ilgesinga ir gražu. Įvesta ir elektra, specialus apšvietimas. Vakare lyg iš kokio pasaulio kyla šis maldos ir apmąstymų bokštas — kryžiaus kelių paminklas. Prie stacijų viršuje dega melsvos lempelės, kitur rausvos, žalios, prožektoriai apšviečia ir visą paminklą.

Relikvijų kolekcija

Prie įėjimo, kairiojo angelo

papėdėje yra surašyta, kokios čia yra relikvijos. Jų sutelkta labai daug. Prie kiekvienos stacijos yra apskritas langelis, už kurio pamatai tos vietos relikviją, atvežtą iš Jeruzalės. Yra ir kitų relikvijų, net ištisų dokumentų, įdėgintų į metalines plokšteles ir pakabintų.

Centrinėje aikštelėje anapus altorėlio yra didelė žalvarinė plokštė, kur surašyti visi fundatoriai. Paminklas pastatytas aukotojų lėšomis. Surašyta ir kita reikalinga metrika. Yra kita žalvarinė lenta su Kryžiaus Kelių malda.

Dedikacinė lenta

Priekyje prie centrinio altorėlio, prie XII stacijos žemai, yra juodo granito akmuo, kuriame įrašyta: IN MEMORY OF THOSE WHO DIED FOR THE FREEDOM OF LITHUANIA.

Šią dedikacinę lentą prieš keletą metų įtaisė Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM. Įrašas gi dar labiau sulietuvina paminklą ir jį labiau įprasmina.

Kadangi paminklas yra atokiau nuo vienuolyno, tai turis tai kartais ir nepastebi, mažai kas jį lanko. Kiti ateina čia pasimelsti, pameduoti.

Tai yra vienas iš gražiausių šios sodybos papuošalų. (Bus daugiau)

VASARA KVEPIA ČIOBRELIAIS — 5

Patekęs į vienuolyno sodybą, aikštės kairėje pusėje tuoj pastebėsi keistą pastatą. Atrodo lyg koks bokštas, lyg koks egzotiškas oriento namelis. Kas tai galėtų būti? Taip ir pasuki takeliu pro Liurdo grotą, kad susipažintum su ta keistenybe.

Vienišu takeliu

Tas takelis vingiuoja pro kvepiančius čiobrelius, kur dūzgia bitelės. Čia kažkaip vieniša. Eini tolyn ir sustoji priešais tą keistą paminklą. Visa čia šventa, kilnu, didinga. Tokie gražūs ir vešlūs medžiai supa visą aplinką. Čia yra Kryžiaus Keliai, arba Stacijos, — Paminklas nukryžiuotai meilei.

Esame įpratę Stacijas matyti visai kitokias. Jos turi 14 vietų — stočių. Paveikslai arba kokie kryžiai yra išdėstomi plačioje erdvėje. Čia viskas sutelkta į vieną. Viskas kaip kokioje simfonijoje išvystyta pagal vieną mintį — į Kryžiaus kančios išaukštinimą.

Pro du klūplančius angelus

Takelis sustoja ties puošnia

tvorele, kuri sukrauta iš tašytų marmurinių plytų. Iš abiejų pusių klūpo du angelai ir laiko žibintus. Angelų veidai tokie liūdni ir skausmingi. Jie sergsti šią šventovę, kuri ir kalba apie Kristaus kančią.

Dabar takelis pasikeičia. Įdėtos tašyto akmenų plytos ir Kristaus monograma. Šis takas sustoja ties laiptais. Tai ne šiaip sau laiptai. Ant kiekvieno laipto krašto yra įrašyti paskutinieji Kristaus septyni žodžiai. Įrašyta anglų kalba.

Laiptais pasikeli prie šio įspūdingo paminklo. Dabar matai, kaip čia viskas originalu. Čia, kaip ir vienuolyno kopylčioje, viskas suprojektuota ir meniškai atbaigta. Tai bene meniškiausias kūrinys šioje sodyboje. Tad vėta su juo susipažinti.

Statybos darbus organizavo Tėv. Kęstutis Marija Butkevičius, OFM. Paminklą suprojektavo architektas Jonas Mulokas, visas skulptūras sukūrė skulptorius Vytautas Kašuba.

Lietuviškoji architektūra

Architektas Jonas Mulokas savo darbuose visada ieškojo lie-

PASIRENGIMAI LB CALIFORNIJOS DIENAI

Kadaise Lietuvių Bendruomenė Los Angeles mieste reikėsi dideliu judrumu ir plačiais užmojais. Tarp kitų veiklos būdų būdavo organizuojamos šventės, vadinamos Lietuvių dienomis. Bet Šv. Kazimiero parapijai taip pat rengiant Lietuvių dienas, gal nenorėta duplikuoti ar dėl kitų priežasčių LB šio renginio atsisakė, pasukdama veiklą kitomis kryptimis. Paskutiniaisiais metais į LB įėjus jaunesniems žmonėms, imta galvoti, kad Lietuvių dienų tradicija tęstina tik kitokiose formose. Todėl šiame rudenį numatyta organizuoti

Lietuvių dieną, sudarant įvairesnę ir platesnę programą.

Lietuvių diena numatyta spalio 2, 3 ir 4 d. susitelkiant Šv. Kazimiero parapijos salėje ir kieme. Be savojo jaunimo ansamblio "Spindulys" žada šioje šventėje dalyvauti šokių grupės iš Denverio, Seattle ir San Francisco.

Bus dailės paroda. A. Kezys ir K. Avižienis pasižadėjo atvežti iš Chicago apie 100 lietuvių dailininkų paveikslų. Atrodo, kad šios šventės sudėtinė dalis bus ir mugė, nes čia bus išstatyti iš kitur atvežti ir vietoje sukurti

tautodailės dirbiniai: medžio drožiniai, audiniai, gintaro papuošalai, šiaudinukai bei šiaudiniai paveikslai, margučiai. Paroda bus gausi keramikos dirbinių, bus išstatytos knygos ir plokštelės, reti žemėlapiai (V. Vepšto), pašto ženklai, monetos, medaliai, mokymosi priemonės, marškinėliai, skrybėlės, plakatai (Lietuvos krikšto, 400 m. Vilniaus universiteto ir kt.). Bus gausus pasirinkimas įvairių prekių, atvežtų iš Chicago ir kitur: lietuviškos duonos ir pyragų, rūkytos mėsos gaminių. Mėgėjams bus proga paragauti lietuviško krupniko!

Tikimasi šios dienos įvairi programa, kokia yra numatyta pirmą kartą Los Angeles, sutrauks daug žmonių, net ir toliau gyvenančių; kiekvienam malonu bus sutikti seniai matytus pažįstamus. Paskutiniu metu pastebėta, kad mūsų renginių banali programa daug kam yra nusibodusi. Gal dėl tos priežasties mūsų renginiai vis mažiau lankomi. Todėl verta pamėginti ieškoti naujų kelių suburti išsisklaidžiusius tautiečius pabendravimui. Dar žada būti ir jaunimo susipažinimo vakaras, o taip pat įvairūs sportiniai žaidimai, seniau plačiai paplitę Lietuvoje: virvės traukimas, lanko ridenimas ir kita.

Bus prisiminti ir senovės liaudies įsigalėję burtai.

Užsibrėžtam planui vykdyti šio užmojo iniciatoriai yra numatę surinkti lėšų, todėl rugsėjo 11 d. vakare architekto Rimo Muloko rezidencijoje rengia rėmėjų pobuvį. Jei kartais nesi- galima atverti piniginę sverti- miems reikalams, tai neabejotinai remtinos šių jaunų žmonių pastangos lietuviškam reikalui. Galintieji prie šio tikslo prisidėti finansine parama kviečiami šiame pobuvyje dalyvauti. Pasi- žadėjo čia atsilankyti ir filmų aktorė Rūta Lee. Dėl dalyvavimo ir smulkesnių informacijų kon- taktuoti: Violetą Gedgaudienę, Stasę Koriene, Dalią Cernienę.

Tad iki pasimatymo architekto Rimo Muloko rezidencijoje.

Ig. M.

JUBILIEJAUS IŠKILMĖS ŠVENTO KAZIMIERO SESERŲ VIENUOLYNĖ

Rugsėjo 16, sekmadienio, motiniškajame seserų kazimieriečių name Chicagoje buvo jubiliejinės iškilmės, — dešimt seserų minėjo 50 metų vienuoliško gyvenimo sukaktį, trys — dvidešimt penkerių metų sukaktį.

Iškilmės prasidėjo 10:30 v.r. seserų vienuolyno koplyčioje. Pamaldom vadovavo vysk. Vincentas Brizgys, ceremonijų vadovu buvo kun. Stanislovas C. Gaučias.

Mišias koncelebravo: prel. Vytautas Balčiūnas, kun. Richard E. Bulwicz, kun. Daniel Cambra, MIC, kun. Richard Dodaro, kun. Robert Gillow, C. M., kun. Franco Imoda, SJ, kun. Pranciškus Kelpšas, kun. Jonas Kuzinskas, kun. Ciaran McCarthy, MIC, kun. Alphon-

sas Micka, MIC, kun. Petras Paurazas, kun. Antanas Švedas, MIC. Diakono pareigas atliko Mr. Frank Bina. Pamokslą pasakė kun. Robert Frank Gillow, CM, Giedojų Sv. Kazimiero seserų choras.

Seselių jubilijatės

Auksinį jubiliejų šventė šios seselės:

Florence Krauchunas iš Nekalto Prasidėjimo parapijos Chicagoje, Ill.; Lorenza Paznickas iš Šv. Jurgio parapijos Norwood, MA; Angelica Damarodas iš Šv. Kryžiaus parapijos, Mt. Carmel, Pa; Alicija Juškelis iš Šv. Alfonso parapijos Baltimore, MD; Mary Frances Caplins iš Šv. Alfonso parapijos Baltimore, MD; Gemma Kasulis iš Šv. Pranciškaus parapijos Minersville, PA; Adrian Urbanavičius iš Saldžiausios Širdies parapijos New Philadelphia, PA; Pius Micevičius iš Visų Šventųjų parapijos Chicagoje, IL; Salesia Martinkus iš Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos, Chicago, IL; Margareta Miksas iš Nekalto Prasidėjimo parapijos, Chicago, IL.

Su jomis būtų šventusi sukaktį Ksavera Keydosh iš Šv. Alfonso parapijos Baltimorėje. Ji yra jau mirusi.

Sidabrinį jubiliejų šventė šios seserys:

Joyce Ridick iš Šv. Kazimiero parapijos Worcester, MA. Kathleen Smith iš Šv. Mergelės Marijos gimimo parapijos Chicagoje, IL. Sylvia Puchoras iš Visų Šventųjų parapijos Chicago, IL. Sveikiname seses jubiliatės!

Muzikas Vincas Mamaitis, pasižymėjęs chorų dirigentas, vienos dainų šventės metu

VINCUI MAMAIČIUI 80 METŲ

Sunny Hills, Fla., gyvena muzikas Vincas Mamaitis, kuris š.m. liepos 21 sulaukė 80 metų. Jis yra gerai pažįstamas ir New Yorko apylinkės lietuviams, nes ilgai vargoninkavo Šv. Petro ir Pavolo parapijos bažnyčioje Elizabethe, N.J.

Gimė jis Žemojoje Panemunėje, Šakių apskrityje, mokėsi Kauno Aušros gimnazijoje ir Kauno konservatorijoje. Į muzikinę veiklą įsitraukė jau 1929 metais. Tada pradėjo vadovauti Karo policijos mokyklos chorui. Su tais metais ir pradėjo choringą veiklą. Lietuvoje vadovavo įvairiems chorams, buvo Vilniaus filharmonijos liaudies ansamblio vadovu pavaduotojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur taip pat reikėsi kaip chorvedys. 1947 emigravo į Angliją, vargoninkavo Lietuvos parapijoje Londone ir ten plačiai reikėsi kaip muzikas chorvedys.

I Ameriką atvyko 1962 ir vargoninkavo minėtoje lietuvių parapijoje Elizabethe. Su savo vadovaujamu choru dalyvavo įvairiose dainų šventėse, nuo 1966 metų buvo vargoninku Sąjungos pirmininkas, redagavo "Muzikos Žinias". Jo rūpesčiu ir pastangomis buvo išleista Juozo Žilevičiaus parašyta "Lietuvio vargonininkas išeivijoje" Išeista 1971.

Redaguodamas Muzikos Žinias, jis dažnai lankydavosi ir Darbininko redakcijoje, visada rūpinosi muzikine veikla, visada buvo mielas ir bičiuliškas. Prieš penketą metų pasitraukė iš vargonininko pareigų Elizabethe ir su šeima įsikūrė Sunny Hills, Fla., kur irgi suorganizavo chorą ir jam vadovauja.

Sveikiname sukaktuvininką ir linkime jam sveikatos, gražių darbinių metų muzikos srityje. (p.j.)

LIETUVIAI AMERIKOS — SOVIETŲ KONFERENCIJOJ CHAUTAUQUA

Chautauqua rugsėjo 28 užsibaigė trečioji JAV - TSRS viešoji konferencija Chautauqua, New Yorke, kurioje dalyvavo Amerikos lietuviai Gintė Damušytė ir Viktoras Nakas iš Lietuvių Informacijos Centro, JAV LB-nės reikalų vedėjas Algimantas Gečys ir Teresė Gečienė, LB-nės darbuotojai Juozas Ardy ir dr. Rimvydas Sliažas, Amerikos Balso korespondentė

Rita Ormsby. Pirmoji konferencija įvyko prieš du metus Chautauquoj, o antroji — pereinamais metais Jūrmaloje, Latvijoje. Šių metų konferencija vyko rugsėjo 23 - 28.

I konferenciją iš Sovietų Sąjungos atvažiavo 250 žmonių, įskaitant 4 lietuvius, kurie buvo apgyvendinti vietinių gyventojų namuose.

Aristids Lambergas, Amerikos latvių pirmininkas (kairė) tariasi su JAV LB reikalų vedėju Algimantu Gečiu ir Terese Gečiene iš Philadelphia Chautauquos konferencijoje. Nuotr. G. Damušytė

ATOSTOGŲ AR PASTOVIAM APSIGYVENIMUI NUOSAVYBĖS, IŠNUOMAVIMAI.

Atvykite į saulėtus Pietinės Floridos pajūrius, įsigyti namus ar investicijas. Mes galime jums pagelbėti surasti puikias nuosavybes pagal jūsų pageldivimą bet kur nuo Fort Lauderdale iki West Palm Beach. Kreiptis:

MILDA LIKTORIUS
OFISE: 305 - 781 - 5500
namuose: 305 - 491 - 4494
Winter Harbor
REALTY INC.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI!

IŠ VISUR

— Bernardui Brazdžioniui, didžiajam lietuvių poetui, laureatui ir sukaktuvininkui, popiežius Jonas Paulius II, rugsėjo 15 - 16 lankydamsis Los Angeles, įteiks medali "Pro Ecclesia et Pontifice". B. Brazdžionis taip pat priims Komuniją iš popiežiaus rankų.

— Dirvos novelės konkurso vertinimo komisija, susidedanti iš Rūtos Sakienės, Vlado Bakūno ir Petro Maželio, rugsėjo 9 d. posėdy vieningai nutarė iš atsiųstų novelių premijuoti novelę "Užeigoje". Atidarius vokelį, sužinota, kad autorė yra Dalila Mackalienė, gyvenanti Floridoje, anksčiau buvusi Los Angeles dramos sambūrio režisierė.

— Apie juodo kaspino demonstracijas, rengtas pabaltiečių ne tik savų kraštų sostinėse, bet taip pat ir įvairiuose JAV pabaltiečių telkiniuose, rugsėjo 24 ir vėliau pasirodė išsamūs straipsniai New York Times, Washington Post, Washington Times, Los Angeles Times, Chicago Tribune ir kituose dienraščiuose. (E)

— Toronte buvo pranešta, kad tarptautinio "Juodojo kaspino" įgaliotinių sudaro šie lietuviai: Australijoje, Perth — Petras Čekanauskas, Paryžiuje — Jolanta Vaičiūtė, New Yorke — Gytis Barzdukas, Chicagoje — Kazimieras Oksas, Los Angeles — Rasa Mažeikaite, Philadelphia — A. Gečas. "Juodojo kaspino" diena visame pasaulyje surengta rugsėjo 23.

Kun. Stanislovas Valiukėnas, Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčios altaristas, rugsėjo 23, sekmadienį, 10 val. ryto, aukodamas mišias, staiga mirė prie altoriaus. Šis vienas iš patriotinių kunigų buvo gimęs 1907. Jis anksčiau visus ragino melstis, kad rugsėjo 23 dienos demonstracijos visur sėkmingai praeitų. (E)

— Prof. dr. Antano Maceinos prisiminimo akademija įvyks rugsėjo 20 Jaunimo Centro didžiojoje salėje Chicagoje. Mišias už velionį aukos kun. dr. Kęstutis Trimakas ir pasakys pamokslą.

— Kun. Aleksandras Goldkovskis pakeltas į prelatus. Jis yra Clevelando latvių katalikų dvasinis vadovas, jiems aukojas mišias kiekvieną mėnesį Dievo Motinos bažnyčioje.

— "Pavasaris", Montrealio lietuvių choras, pakviestas koncertuoti Chicago Jaunimo Centre rugsėjo 26. Spalio 3 šis choras koncertuos Toronto Lietuvių Namuose. Spalio 10 jis koncertuos Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje, Vliko seimo proga.

— Š. A. Lietuvių individualinės ir tarp miestinės golfo pirmenybės įvyks 1987 rugsėjo 5 - 6 Quail Hollow resort, 1-90 ir Rt. 44, Painesville, OH. Vykdo Clevelando Lietuvių golfo klubas. Informaciją reikalu galima kreiptis į pirmenybių vadovą: Algį Nagevičius, 7702 W. Pleasant Rd., Parma, OH 44130. Tel. 216 845 - 4954.

— Š. A. Pabaltiečių ir lietuvių 1987 m. šaudymo pirmenybės vykdo Kanados estai Kanados latvių šaudykloje "Berzaine", apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto, Ont. Rungtynės vyks rugsėjo 12 ir rugsėjo 26. Smulkias informacijas praneša ŠALFAS-gos šaudymo komiteto vadovas Balys Savickas, 340 Dixon Rd. No. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. 416 244 - 2267.

Po Lietuvos krikšto minėjimo Šv. Monikos bažnyčioje Santa Monica, Calif., liepos 26. Iš dešinės: Emilija Daukantienė, Audra Lemberaitė, D. Lemberaitė, M. Lemberaitė, E. Kojelienė ir E. Velžienė. Minėjimą suorganizavo LB Santa Monikos apylinkės valdyba. Nuotr. V. Lemberaitė

J Palangą ir j Klaipėdą ekskursijos su pernaku-
limu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos
ekskursijos j Panevėžį ir j Druskininkus.

1987 M KELIONĖS J LIETUVĄ 15 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas

Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129

Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija

Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679

Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas

Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499

Vilniuje 10 dienų, Helsinky 2

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080

STOKIME NARIAIS J LIETUVIŲ FONDA

Ir didinkime turimus įnašus, nes

Lietuvių fondas remia lituanistinį švietimą, mok-
slą ir jaunimą.

Lietuvių Fondo adresas — 3001 W. 59th Street,
Chicago III. 60629

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1987 m.
birželio ir liepos mėnesiais:

5,000 dol. XX, Chicago, IL (iš
viso 11,000 dol.).

2,500 dol. Rytas ir Aušra
Babickai, Richmond Heights, OH
(iš viso 5,000 dol.).

500 dol. Vladas Brilingas,
Bathurst, Australija; Jonas ir Dan-
guolė Navickai, Burbank, CA (iš
viso 1,000 dol.).

250 dol. Tadas ir Česlova Alekso-
niai, Braintree, MA (iš viso 1,000
dol.); Vaidotas ir Rimvydas Baipšiai,
Costa Mesa, CA (iš viso 500 dol.);
Mike Petokas, Upland, CA (iš viso
550 dol.); Charles ir Julia
Petrauskai, Costa Mesa, CA (iš viso
500 dol.).

200 dol. George Paulikas, Palos
Verdes Estates, CA (iš viso 300
dol.).

150 dol. Rimvydas ir Dalia Ja-
kai, Norristown, PA (iš viso 590
dol.).

100 dol. A. a. Vlado Civiński
atminimui — Liudas ir Elena Dovy-
dėnai, Lenox, MA (iš viso 150 dol.).

50 dol. A. a. Kazio Binkio atmi-
nimui — Juozas ir Edith Blažiai,
Holliston, MA (iš viso 360 dol.).

25 dol. Anthony ir Helen Yakai-
tis, Franklin Square, NY (iš viso
310 dol.).

Pagal pasižadėjimus gauta:

3,000 dol. Dr. Jonas ir Dana Bilė-
nai, Huntington, NY (įmokėta
3,000 dol.).

1,000 dol. Vacys ir Asta Kleizos,
Chicago, IL (įmokėta 2,600 dol.).

PLB valdyba ir PLB Fondo va-
dovybė labai dėkinga visiems auk-
tojams už PLB LITUANISTIKOS
KATEDROS ateities darbams ir
papildomoms studijoms. Dabar
gaunami pinigai bus laikomi spe-
cialiame Stasio Barzduko vardo
fonde ir skiriami Katedros
plėtimui, kitų lietuvių profesorių
atsikvietimui specialioms paskai-
toms, lituanistikos seminarų bei
leidinių ruošimui ir panašiai.

Visos aukos gali būti nurašomos
nuo pajamų mokesčių JAV ir Ka-
nadoje, ID No. 36-3097269. Prašom
čekius rašyti ir siųsti: **Lithuanian
World Community Foundation**,
5620 S. Claremont Avenue, Chi-
cago, IL 60636.

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzarienė
PLB Fondo reikalų vedėja

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes
prašant — gavimui mirties.

Nor jį išrašyti kreipkitės j SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So.
Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko
raiono lietuviai kreipkitės j organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ
BOBEL, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

NAUJI LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

Fire and Night — Five Baltic
Plays, by A. Straumans, 20 dol.
When the Soviets Come... A

Factual Report by R. Raid, II
part, 12 dol.

Faces of two Worlds, by A.
Kezys (Distinguished Personali-
ties), 12 dol.

LIETUVIŲ KALBA NAUJI LEIDINIAI

A. Paškus. Krikščionis psichologinėje kultūroje. \$5.00.
Išėjęs negrįžti, M. Katiliškis gyvenime ir kūryboje,
\$15.00 V. Kelertienė.

J. Glianda. Ganytojas ir vilkai. Istorinis romanas (kie-
tais viršeliais) \$11.00

Maironis. Nuo Birutės Kalno (poema) \$6.00

J. Rūtenis. Vaivos Juosta. Eilės ir dialogai. (kietais
viršeliais) \$6.00

P. Orintaitė. Legendų liepsnos. Poemos (kietais aplan-
kais) \$6.00

Persiuntimui pridėdama \$1.00. Darbininkas, 341
Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

A Radiance in the Gulag: the Catholic Witness of Nijolė
Sadūnaitė \$6.00

When the Soviets Came... by R. R. Raid \$12.00

An Introduction to the History of Lithuania by A.
Budreckis, \$5.00.

Samogitia by Čhas. T. Pichel. \$8.00

The Baltic Nations by Br. Kaslas \$12.00

Faces of Two Worlds by A. Kezys (Album), \$12.00.

Postage add \$1.00 for each book.

Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY
11207.

PIRMĄ KARTĄ — PENKIOLIKA DIENŲ LIETUVOJE!!

Pirmą kartą mūsų keliautojai galės lankytis Lietuvoje 15 dienų. Tokią
kelionę šiemet organizuoja **AMERICAN TRAVEL SERVICE
BUREAU**.

Rengiame šią kelionę rudenį, spalio 1 dieną, kada pigesnės bilietų
kainos, nekarštas, patogus oras, veikia visi Lietuvos teatrai, aktyvus
Lietuviškas kultūrinis gyvenimas.

Nuo šių metų, Amerikos Lietuviai gali lankytis Vilniuje, Kaune,
Klaipėdoje, Palangoje, Panevėžyje. Keliaujantiems su šia grupe,
taip pat bus galimybė aplankyti gimtas vietas.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU veža tautiečių grupes
j Lietuvą jau daugiau kaip 25 metus, ir mus keliautojai gerai pažįsta
kaip rimtus ir patikimus kelionių organizatorius. Tokią įdomią kelionę
j Lietuvą jums siūlome ir šį kartą.

**15 DIENŲ GRUPĖ J LIETUVĄ IŠVYKSTA — SPALIO 1 IKI 19
MARŠRUTAS:** Maskva 1 — Lietuva 15 — Maskva 1
Kaina bus vėliau pranešta. Vietos kelionei ribotos!

Dėl daugiau informacijos prašom kreiptis j:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 S. Western Ave.
Chicago, IL 60643
Tel. (312) 238-9787

**GYDYTOJAS-UROLOGAS
W. DVORKINAS**
Inkstų, šlapimtakio, pūslės ir
prostato ligos, lytinių organų
ligos, impotencija

ADRESAI:
10 East 21 Street, 2nd Floor
New York, N.Y., 10010
Tel. 212 254 - 9797

7000 Bay Pkway, Office C
Brooklyn, N.Y.
Tel. 212 254 - 9797

2333 Morris Ave.
Office 15 B
Union, N.J. 07083
Tel. 201 687 - 9797

Gydytojas kalba lietuviškai

Lithuanian Heritage — Jig-
saw puzzle. Seniem ir jauniem
įdomus žaidimas — iš spalvotų
gabaliukų sudėstyti Lietuvą su
jos didvyriais, jūrą, miškais,
ežerais, upėmis ir laukais. Pri-
dėtas istorinis katalogas anglų
kalboje. Tinkama dovana vi-
siem. Dėžutė siunčiama visur
tik už 12 dol. Darbininkas,
341 Highland Blvd., Brooklyn,
N.Y. 11207.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Lietuvos vyčių 110 kuopa vėl
organizuoja ilgo savaitgalio ek-
skursiją j Vermonto kalnus. Ke-
turiom dienom apsistojama
Stratton Mountain Inn viešbuty,
4000 pėdų aukščio kalnuose. Iš-
vykstama spalio 30, penktadienį,
8 val. ryto ir grįžtama lapkričio
2, pirmadienį, 7 val. vak. Keliau-
jant puikiais autobusais, bus pro-
gų pasigrožėti gamtovaizdžiais ir
apsipirkti įvairiose krautuvėse,
įskaitant seniausių sūrių dirb-
tuvę Amerikoje. Į kainą įskaito-
ma 10 pilnų valgių ir kas vakarą
pasilinksminimai, grojant Joe
Thomas orkestrui. Kelionė
asmeniui: 255 dol. miegant
dviem kambary, 245 — miegant
trimis kambaryje, 333 dol. —
miegant viename. Rezervacijas
priima: Jonas Adomėnas 718 497
- 5212, Elena Matulionytė 718 -
326 - 3398, Helen Radish 201
589 - 6326. Autobusai išvyks nuo
Švč. Trejybės bažnyčios, New-
ark, N.J., V. Atsimainymo
bažnyčios, Maspeth, N.Y.,
Mary Shalins šermeninės,
Woodhaven, N.Y.

PAGERBTAS A. SAVOKAITIS

N. Brunswick, N.J., birželio
14 A. Savokaiciui buvo suruošta
70 metų gimtadienio proga pa-
gerbimas. Jį suruošė žmona Ona
už apsilankymą ir gražias, dide-
les dovanas. Visiems tariau lietu-
višką aciu.

Vaišės buvo puikiai paruoštos
pagal lietuvišką skonį, gražioje
erdvioje salėje. Patį sukaktuvi-
ninką A. Savokaitį j salę atvežė
žentai. Atėjus j salę pasitiko
žmona Onutė ir dukros, pasvei-
kino ir pasodino prie stalo.

A. Savokaitis, pamatęs, kad j
jo pagerbimą atvyko tiek daug
giminiių ir draugų, buvo labai su-
jaudintas.

Visi svečiai vaišinosi ir link-
sminosi, išgerdami šampano
stiklą linkėjo ilgiausių, sveikiau-
sių metų.

Buvo malonu atvykus pagerbi-
ti ir matyti sukaktuvininką A. Sa-
vokaitį tokiame gražiam bankete.
Kokia linksma lietuviška nuo-
taika. Visi giminės ir draugai
linksmai šnekučiavosi ir vaišino-
si iki vėlumos.

Anupras Savokaitis yra gimęs
ir augęs Lietuvoje, Suvalkijoje.
Labai mylėjo savo kraštą Lietu-
vą. Dažnai primindamas ir saky-
damas visiems, kad Lietuvoje
buvo gražūs laikai ir papročiai,
kad vakarais kaimuose skambėjo
lietuviškos patriotiškos dainos, o
bažnyčiose giesmės.

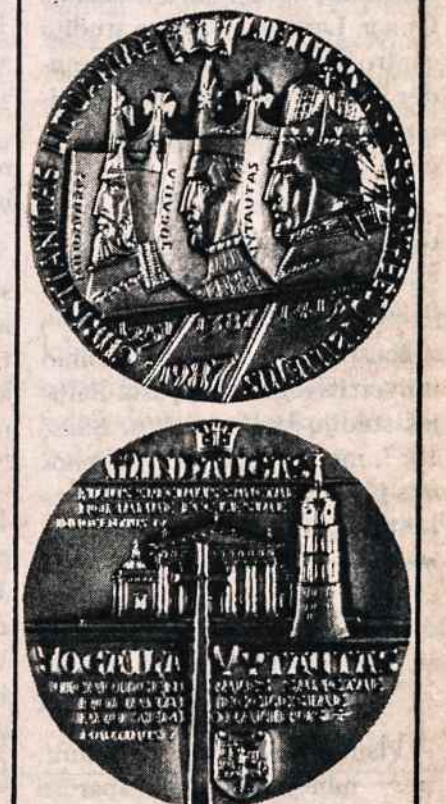
Atvykus j šį laisvės kraštą su
šeima, nesėdėjo rankų sudėjęs.
Kaip visi kiti emigrantai pir-
miausiai rūpinosi gauti šeimai
gyvenamą vietą ir pastovų dar-
bą. Tai lengvai pasiekė per savo
darbštumą, sumanumą, gražų
gyvenimą.

Ir šiandien nėra ko rūpintis
apie tai. Šeimoje augina 3
anūkus. Vyriausia yra kolegijoje.
Niekuomet nebuvo užsidaręs
sėdėti namuose. Priklausė prie
lietuvių parapijos ir kitų organi-
zacijų. Aukojo, kur matė kad
būtinai reikalinga ir dabar te-
beaukoja.

Sukaktuvininkas turi daug
gerų draugų ir su visais sugyve-
na. Už tai nebuvo sunku sukvie-
sti tiek daug svečių. A. Savokai-
tis sako: "Tikrai esu laimingas
savo šeimoje ir draugų tarpe,
kad nepamiršo manęs. Esu
dėkingas ir tariau didelį aciu savo

žmonai Onutei, dukroms ir žen-
tams už suruoštą gimtadienio
proga pagerbimą. Dėkoju ir vi-
siems giminėms bei draugams
už apsilankymą ir gražias, dide-
les dovanas. Visiems tariau lietu-
višką aciu." **Albinas Žukauskas**

Remkime Tautos Fondą ir
padėkime finansuoti ELTA biu-
letenių šešiomis kalbomis leidi-
mą. Jie pasiekia visą laisvąjį pa-
saulį informuodami apie tikrą
padėtį okupuotoje Lietuvoje.
Neužmirškime Lietuvos Laisvės
Iždo, pagerbdami savo artimuo-
sius ir jų atminimą. Aukos
Tautos Fondui nurašomos nuo
federalinių mokesčių. Aukos,
siųsti adresu: Tautos Fondas,
Lithuanian National Founda-
tion, Inc., P. O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

Lietuvos krikšto 600 metų
sukakties medalis, kurį
sukūrė skulptorius Vytautas
Kašuba. 3 colių bronzinis —
30 dol., 3 colių pasidabruo-
tas — 35 dol., 3 colių paauk-
suotas — 40 dol., pusantro
colio bronzinis — 15 dol.,
pusantro colio gryno sida-
bro — 50 dol. Persiuntimui
pridedama 2 dol. Gaunama
Darbininko administracijo-
je: 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS (IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St.
Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista.
Puiki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų
kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas —
postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburg, Detroite, Waterburyje

Aktyvas: 62 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Mo-
ney Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti
bankai.

KASA palankiom sąlygom duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir
atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje: pirmadieniais ir ket-
virtadieniais nuo 9 iki 7:30 v.v., antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9
iki 5 v.v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 val. popiet.

Aplė paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma telrauti KASOJE
darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

A. A. KAZIUI GRUZDUI

mirus, žmonai Stasei Gruzdienei reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Tautos Fondas

Mūsų mielam bičiuliui

A. A. ANTANUI RAMANAUSKUI

mirus, jo žmonai Izabelę, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Olga ir Bronius Kubiliai

A. A. JURGIUI ŠLIŽIUI,

LB New Yorko apygardos valdybos nariui, stalga mirus, jo žmonai Vitalijai, sūnui Raimundui, broliai Antanui ir kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

LB New Yorko apygardos
valdyba

A. A. JULIJAI BANKOVICS

stalga mirus, jos seserį Malviną Klivečienę, LB NY apygardos valdybos narę, jos šeimą ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

LB New Yorko apygardos
valdyba

DVIDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.

ONA PETRAUSKIENĖ

1987 rugsėjo 7 d. sueina dvidešimt metų kai Elizabeth, New Jersey, mirė mūsų brangi motina ir a.a. Stasio Petrausko žmona.

Šia liūdną sukaktį minint, mišios bus aukojamos rugsėjo 6 d., sekmadienį, 11 val. ryto Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabeth, New Jersey.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti mūsų mylimą motiną savo maldose.

LIŪDINTYS VAIKAI

A. A. JURGIUI ŠLIŽIUI

mirus, mūsų artimieji ir lietuvių organizacijos pareiškė mums daug gilią užuojautą.

Širdingai dėkojame giminėms, artimiesiems už gėles, užsakytas mišias ir už aukas velionies vardui atminti.

Dėkojame N.Y. šauliams ir N.Y. ramovėnams už garbės sargybą prie velionies karsto. Taip pat L.B. New Yorko apygardai, N.Y. šauliams, N.Y. ramovėnams, L.K. moterų 29-tai kuopai už užuojautą ir Alfonsui Samušui už atsisveikinimą su velioniu tų organizacijų vardu.

Ačiū dr. Jokūbui Stukui, Romui Keziui ir Darbininko redakcijai, prisiminusiems velionį savo radijo valandėlėse ir laikraščio skiltyse, organizacijoms ir artimiesiems, pareiškusiems užuojautą spaudoje.

Dėkojame Apreiškimo parapijos klebonui kun. J. Pakalniškiui už gedulingas mišias, pamokslą ir palaidojimą į kapus, taip pat, kunigams D. Staniškiui, A. Račkauskui ir K. Pugevičiui.

Nuoširdus ačiū Vytautui Alksniniui už glesmes bažnyčioje ir vargonininkui muz. Viktorui Rallui. Labai ačiū Vacui Steponiui už pietus laidotuvių dalyviams ir Marytei Šalinskienei už nuoširdų rūpinimąsi laidotuvių.

Dėkojame lankiusiems velionį laidotuvių koplyčioje, palydėjusiems į bažnyčią ir amžino poilsio vietą.

Žmona Vitalija ir sūnus Raimundas Šližiai

AUTO KATASTROFOJE ŽUVO MARIJA SLAVINSKIENĖ

Rugpjūčio 25 popiečio metu New Yorke pasklido žinia, kad automobilio nelaimėje žuvo Marija Slavinskienė, buvusi dr. Vytauto Slavinsko žmona. Su ja mašinoje drauge važiuoti Bronė Oniūnienė iš Juno Beach, Fla., sužeista ir paguldyta Monticello ligoninėje.

Marija Slavinskienė per vasaras gyveno Monticello, kur turėjo gražius savo namus. Rudenis ir žiemos praleisdavo Singer Island, Fla., kur turėjo gražų kondominiumą.

Per vasaras mėgo ekskursuoti. Ir dabar su Bronė Oniūnienė, kuri specialiai atvyko iš Juno Beach, abi buvo išvykusios kelionei į Aliaską. Iš šios kelionės grįžo tik pirmadienio rytą pilnos gražiausių įspūdžių. Telefonu skambino ir džiaugėsi, kad kelionė tikrai pasisekė. Naktį iš pirmadienio į antradienį vėlai nuėjo gulti. Antradienio rytą prieš 10 val. paskambino Juozui Gruodžiui ir pasakė, kad atvažiuoja pasikalbėti, įspūdžių papasakoti. Gruodžiai gyvena netoliese.

Išvažiuo su mašina dviese. Kelias buvo labai gerai pažįstamas, daug kartų juo važiuota. Spėjama, kad ji truputį užsnūdo, tada mašina iškrypo iš kelio į žolę. Bronė Oniūnienė ėmė šaukti: kur važiuoji, žolę suvažinėsi! Ji prabudus išsigando, norėjo mašiną sustabdyti, bet vietoje stabdžio paspaudė gazo pedalą, ir mašina visa jėga trenkė į netoli esantį medį.

Marija Slavinskienė buvo sunkiai sužeista ir sužalota. Dar kurį laiką buvo gyva. Nuvežta į ligoninę, už valandos mirė. Bronė Oniūnienė, sėdėjusi šalia ir turėjusi užsiuosusi diržą, sužeista lengvai, ir greitai iš ligoninės išeis.

Marijos Slavinskienės laidotuvės

Ji buvo pašarvota Marytės Šalinskienės šermentinėje. Atsisveikinimas buvo rugpjūčio 27, ketvirtadienio vakare. Žmonių prisirinko pilna mažoji koplyčia. Maldas sukalbėjo kun. Vytautas Piktura, kuris su velione gyveno Singer Island Floridoje.

Gražią atsisveikinimo kalbą pasakė dr. Juozas Kazickas, kurio šeima artimai bičiuliavosi su

ELIZABETH, N.J.

Lietuvos vyčių auksinė sukaktis

Lietuvos vyčių 52 kuopa rugsėjo 26 švenčia savo veiklos 50 metų sukaktį. Tą dieną 5:30 v.v. bus mišios, kurias koncelebruos kun. P. Žemeikis, kuopos dvasios vadas, ir kun. J. Praglbickas su dviem diakonais Henry Keturwitis ir Anthony Samalonis.

Po mišių parapijos salėje bus pietūs. Kalbą pasakys dr. Jokūbas Stukas, buvęs Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas. Kuopa susiorganizavo 1937 metais rugsėjo 15. Visada buvo veikli, rengė šv. Kazimiero, Lietuvos nepriklausomybės minėjimus, skyrė dovanas ir premijas geriausiems parapijos mokyklos mokiniams.

I sukaktuvinis pietus įėjimas 15 dol. Juos galima gauti pas Anne Baronas, tel. 574 - 0032 arba klebonijoje. Sukakties proga išleidžiama ir sveikinimų knygelė. Paulė Budrienė, ilgamečio zakristijono Vytauto Budrio žmona, mirė rugpjūčio 13. Palaidota rugpjūčio 17 Šv. Gertrudos kapinėse. Priklausė prie Moterų sąjungos ir talkino visiems parapijos parengimam, kartu su Agota Naiviene virinama tikrai skanūs valgius. M.

velione. Velionė buvo jo mirusio sūnaus Kęstučio krikšto motina. Karstas buvo uždarytas, apkrautas gėlėmis.

Rugpjūčio 28, penktadienį, ji buvo palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse šalia jos vyro dr. Vytauto Slavinsko.

Kapinėse žodį tarė Elena Damijonaitienė, kuri gyveno velionės artumoje, eidavo drauge pasivaikščioti. Ji atsisveikino Singer Island, Juno Beach, Jupiter lietuvių vardu. Jos labiausiai pasigėso choras, kur velionė visada buvo maloni ir rūpestinga choro lankytoja.

I laidotuves buvo atvykę žmonių net iš Cape Codo, iš New Yorko plačios apylinkės. Polaidotuviniai pietūs buvo Durows restorane. Laidotuvėse ir pietuose dalyvavo apie 50 žmonių. Pačiom laidotuvių rūpinosi jos palikimo administratorius Juozas Milukas.

Marija Slavinskienė visada buvo geros nuotaikos, besišypsanti, kalbėjo su aukštaičių tarmės akcentu. Iš profesijos buvo gailėstingoji sesuo, uoliai dirbo vyro ligoninėje Monticello.

Jau ruduo atėjo

Šie metai mūsų mokyklai yra ypatingi. Po eilės metų veiklos nepalankioje atmosferoje, mokykla šiomet veiks Blue Hills Regional gimnazijoje, Canton, Mass.

Naujoje mokykloje galėsime pasinaudoti sporto sale, valgykla, didelėmis aikštėmis, kurios supa mokyklą. Šioje mokykloje tikimės vaikų energiją pamiklinėti mokyklos laiku, o taip pat po pamokų bus proga pasportuoti su vyresniaisiais.

Deja, visa tai neateina nemokamai. Senojoje mokykloje nemokėjome nuomos, o šią reikės nuomoti aštuoniom valandom. (sargas dirba tik pilnu laiku) ir teks atitinkamai mokėti. Apsvarčius įvairias galimybes, mokyklos mokiniai tėvai nubalsavo persikelti į šią palankesnę vietą.

Mokyklos metai prasidės rugsėjo 19. Veiks darželis, aštuoni skyriai ir trys aukštesnės klasės. Šiomet mūsų mokytojų padėtis yra kur kas geresnė nei pernai, bet vistiek yra trūkumų. Mums dar reikia antram skyriui mokytojo ir taip pat istorijos mokytojo aukštesniajai mokyklai.

Administracines pareigas tęsia Aidas Kupčinskas, o direktoriavimą Daiva de Sa Pereira. Mokytojaus Jūratė Aukštikalnienė, Jūratė Lalienė, Laima Dumčiuvienė, Aldona Dabrienė ir Liuda Senutienė iš praeitų metų. Yra studentų, pasiūliusių mums ateiti į pagalbą. Pramatyta turėti dainavimo bei tautinių šokių mokytojus, kad lietuistinė mokykla galėtų dalyvauti tautinių šokių šventėje Hamiltone.

Tėvų komitete dalyvauti pasiūlė Dalia Zikienė — pirmininkė, Irena Veitienė — sekretorė, Birutė Banaitienė — dežūravimo koordinatore ir Teresė Boyce — narė. Nuo pereinamųjų metų užsiliko išdininku Alvydas Kazakaitis, kuris būdamas sąsąskaitininkas, mūsų išdą tvarko profesionališkai.

Norėčiau padėkoti Lietuvių Bendruomenei ir Tautinei Sąjungai, kurie taip gražiai parėmė mūsų mokyklą paaugdami 1500 ir 1000 dol. per Vasario 16-osios minėjimą. Kadangi šių mokslo metų išlaidos gerokai paaug, tai

Los Angeles vyrų kvartetas atlieka programą koncerto metu. Iš k. R. Dabšys, A. Polikaitis, B. Seliukas ir E. Jarašūnas. Bostone kvartetas koncertuoja rugsėjo 20. Jų koncertą rengia Laisvės Varpo Radijo valandėlė.

Dr. V. Slavinskas mirė 1979 rugpjūčio 30. Jis važiuo automobilium, sustojo įsipilti į mašiną benzino, kai jį ištiko širdies smūgis. Marija kasmet užprašydavo mišias rugsėjo pradžioje, sukviesdavo bičiulius į pamaldas, aplankydavo kapą, paskui pakviesdavo pietų. Ir šiomet tokios mišios už velionį Vytautą Slavinską yra užprašytos rugsėjo 12, šeštadienį, vienuolyno koplyčioje. Gaila, kad jau nebus mieliosios Marijos. (p.j.)

šios aukos lieka ypatingai svarbios mūsų mokyklos gyvavimui. Kaip ir kiekvienais metais tėvų komitetas rengs tradicinį balių lapkričio 21 Piliečių klube. Visus kviečiu dalyvauti šiame renginyje, o taip pat prašau apsilankyti mūsų mokykloje bet kurį šeštadienį, bendrauti ir pamatyti mūsų gražias naujas patalpas.

Daiva de Sa Pereira,
direktorė

Laukiamas kvartetas

Dideliu susidomėjimu Bostono ir apylinkės lietuviai laukia Los Angeles lietuvių vyrų kvarteto, kuris atliks programą Laisvės Varpo tradiciniame rudens koncerte, rengiamame rugsėjo 20 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Bostone. Tą kvartetą sudaro: pirmasis tenoras Emanuelis Jarašūnas, dr. inžinierius, profesorius California State University; antras tenoras Bronius Seliukas, inžinierius; baritonas Antanas Polikaitis, inžinierius; bosas Rimtautas Dabšys, inžinierius. Kvarteto akompaniatorė — pianistė Raimunda Apeikytė. Kaip žinoma iš spaudos, kvartetas atlieka savo programą ne statiškai, bet vaidybiškai. Šia prasme jų koncertas Bostone bus panašus į sol. Neles ir Arvydo Paltinų koncertą, įvykusį šį pavasarį. Laisvumas, judesiai, pozų keitimas išskiria kvartetą iš kitų lietuvių dainos kolektyvų. Kvarteto pasirodymas, didelė naujiena Bostono ir apylinkės lietuviams, kurie jau įpratę, kad kiekviename Laisvės Varpo koncerte pasirodo vis naujos, dar vietoje negirdėtos ir nematytos mūsų meninės jėgos. O tokių koncertų Laisvės Varpas surengia kasmet bent du — pavasarį ir rudenį. Dabar rengiamas koncertas bus jau 57-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys.

Lietuviai į politiką

Ateinančiuose Bostono ir Brocktono miestų savivaldybės rinkimuose vėl turės progos pasireikšti lietuviai. Į Bostono miesto tarybos narius kandidatų yra Juozas Casperas, ligšiolinis Bostono miesto mokyklų komiteto rinktas narys, o Brocktone vėl į mokyklų komitetą kandidatų tarpe yra adv. William Pribušauskas, ligšiolinis Brocktono mie-

sto mokyklų komiteto rinktas narys. Abu kandidatai yra rimti, pasižymėję savo veikla ne tik lietuvių, bet taip pat amerikiečių tarpe. Jų išrinkimui neužteks vien lietuvių balsų, bet būtinai reikės ir stiprios kitų tautybių paramos. Jos tikrai netrūks, jei bus padėtos visos reikalingos pastangos. Juozui Casperui ypač svarbūs yra pirminiai rinkimai, kurie bus rugsėjo 22.

Juodojo kaspino diena per radiją

Hitlerio - Stalino 1939 rugpjūčio 23 d. pasirašyto pakto 48-rių metų sukaktį plačiai paminėjo lietuvių ir anglų kalba Laisvės Varpo radijo programa rugsėjo 23 laidoje. Lietuviškai tuo reikalu kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, o angliškai — nuolatinė anglų kalba talkininkė Birutė Duobaitė-Silvia. Abudu kalbėtojai nurodė, kad to pakto pagrindu išplėsta Lietuva, Latvija ir Estija laisvę, pradėtas antrasis pasaulinis karas, už kurio žiaurumus ir aukas Nufrbergo teismu pasmerkta hitlerinė Vokietija, bet jos sąjungininkė Sovietų Sąjunga tebesinaudoja to pakto padariniais.

To pakto atšaukimo ar paskelbimo niekiniu reikalauja tik jo aukų atstovai pavergtuose Baltijos kraštuose ir laisvajame pasaulyje. Šiuo reikalu reikšminga baltų peticija 1979 m., šių metų demonstracijos Vilniuje ir Rygoje, o taip pat laisvajame pasaulyje organizuojamos Juodojo kaspino dienos, į kurias jungiasi įvairių kraštų visuomenės ir valdžios atstovai. Tai reikšminga akcija, iškelianti Sovietų Sąjungos bičiulystę su hitlerine Vokietija.

Apgailestauta, kad VLIKO ir PLB pareiškimai šiuo reikalu pasirodė vėlokai, tad vietoje nesusipėta stipresnės veiklos suorganizuoti. Pavyzdžiui, apie Bostone rengtą Pavergtųjų tautų komiteto demonstraciją City Hall Plaza lietuviai sužinojo tik iš Laisvės Varpo programos ir pranešimų žodžiu ar telefonu.

RENGINIAI

Rugsėjo 12 d. Tautos šventės minėjims Bostono Lietuvių salėje.

Rugsėjo 13 d. Tautos šventės minėjimas Brocktone, rengiamas LB vietos apylinkės ir Martyno Jankaus šaulių kuopos.

Rugsėjo 20 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje Laisvės Varpo rudens koncertas, kuriame programą atliks Los Angeles vyrų kvartetas.

Rugsėjo 27 d. 3 val. popiet sol. Lilijos Šukytės koncertas, rengiamas Lietuvos krikšto sukakties minėjimo komiteto Bostone.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija. (718) 827-1352
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Tautos šventė, kuri Lietuvoje buvo švenčiama rugsėjo 8, bus paminėta rugsėjo 13 Apreiškimo parapijoje. 11 val. bus iškilmingos mišios, pamokslą pasakys kun. K. Pugevičius, po mišių parapijos salėje akademine dalis su dviem paskaitom, menine dalimi ir vaišėmis. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Klebonas ir parapijos taryba kviečia visus atsilankyti.

Šaulių kultūrinis savaitgalis vyksta Darbo dienos savaitgalio metu pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine. Iš New Yorko važiuoja šaulys Algis Jankauskas.

Seton Hall Universiteto, South Orange, New Jersey, radijo vadovybei yra malonu pranešti, kad po keletos mėnesių pertraukos, nuo rugsėjo 14 vėl bus transliuojama lietuviška radijo valanda, anglų kalba, pavadinama — "The Music of Lithuania." Programa bus duodama kiekvieną pirmadienį, nuo 6-tos iki 7-tos valandos vakaro, 89.5 FM banga. Jau 22-rieji metai šiai programai vadovaus dr. Jokūbas Stukas, Seton Hall Universiteto profesorius emeritas. Programos tikslas yra: supažindinti plačiąją Didžiojo New Yorko ir New Jersey amerikiečių visuomenę su lietuvių kultūra, jų veikla, bei troškimais. Programose bus duodamos lietuviškos dainos bei kūriniai, ir bus kalbama apie lietuvių kultūrinės vertybės, istoriją, kalbą, papročius; taip pat apie pastangas atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Maironio lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 12, šeštadienį, įpratinėje vietoje, Holy Child Jesus parapijos mokykloje, 111 St. ir 85 Rd., Richmond Hill, N.Y. Įėjimas iš 111 St. Pamokų pradžia 9 v.r. Visi prašomi savo vaikus atvesti į apatinę salę. Dar kartą prašome leisti savo vaikus į lituanistinę mokyklą.

New Yorko Balfo 100-tasis skyrius spalio 18 Kultūros Židinyje rengia rudens madų parodą. Anksčiau parodos buvo rengiamos pavasarį, šiemet daro bandymus nukelti į rudenį. Madų parodos sutraukia gana gražios publikos. Paroda rūpinasi Vincas Padvarietis ir Bronius Bieliukas.

**BALFO 8-TOJI
MADŲ
PARODA
RUDENS LAPAI**

bus spalio 18 d. 3 val. po pietų
Kultūros Židinyje.

Įeinant aukojama 7 dol.
Stalai užsakomi:

pas Vincą Padvarietį, telef. 847 - 5619
arba
pas Reginę Ridiškienę, telef. 849 - 0670

Balfo 100-jo skyriaus
valdyba

Klemensas Lekickas gyvenęs Woodhavene, N.Y., mirė rugpjūčio 25 d. Buvo kilęs nuo Marijampolės, po karo atvykęs į Ameriką. Buvo per 80 metų. Buvo pašarvuotas M. Shalins šermeninėje.

Palaidotas rugpjūčio 28 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko žmona Veronika.

A. a. Antanui Ramanaukui mirus, jo atminimui šie lietuviai suaukojo 125 dol. Pinigai paskirti Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos leidimui ir jau atsiųsti į Liet. Religinę Šalpą. Tuos pinigus suaukojo: Amalia ir Mykolas Jagučiai, Daytona; Justinas Liaukus ir ponis, St. Petersburg; Barbara ir dr. Juozas Plikačiai, Chicago; Vladas ir Paulina Skirgailai, Toronto; Gražina ir Donatas Stonkai, Hamilton, A. Ramanauskas mirė rugpjūčio 3 Daytone. Buvo 89 metų. Anksčiau gyveno Richmond Hill, N.Y. Šiuos pinigus atsiuntė Sigita Ramanaukienė iš Daytona Beach Shores, Fla.

Premijų šventė rengiama spalio 31 Kultūros Židinyje. Bus įteiktos Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos: Česlovui Grincevičiui, Pauliui Jurkui, Antanui Vaičiuliui. Programai vadovaus tėv. Leonardas Andriekus, poetas, buvęs ilgametis Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas. Programoje dalyvauja ir solistė Gina Čapkauskienė.

Jonas Adomėnas, Lietuvos vyčių Vidurinio Atlanto apskrities pirmininkas, praneša, kad palaimintojo arkivysk. J. Matulaičio portretas, kurį prof. dr. J. Stukas ir jo žmona Loreta įteikia popiežiui Romoje (nuotr. Darbininke, Nr. 32, psl. 3) buvo Lietuvos vyčių dovana.

KASOS įstaiga bus uždaryta šeštadienį, rugsėjo 5 ir pirmadienį, rugsėjo 7. Kasos vadovybė linki tarnautojams ir taupytojams gražaus Darbo dienos savaitgalio.

A. a. Jurgio Šližio atminimui Tautos Fondui paaukojo Liudas Tamošaitis 15 dol. ir Albinas Sakalas 20 dol. Tautos Fondas aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

A. a. Monikos Liubinskas atminimui Helen V. Kulber kartu su Beatrice Hoff atsiuntė auką Tautos Fondui 30 dol. Dėkojame.

Marco Island, Fla., lapkričio 7-8 įvyks trečia Lito Investing Co. organizuojama ekonominė konferencija. Ji vyks Beach Club of Marco ir Club Regency patalpose. Konferencijos prelegentai bus paskelbti vėliau. Dėl informacijų ir kambarių rezervacijų skambinti į Litą 718 441 - 2811. Kelionių reikalus tvarko Vytis Travel Service — Romas Kezys, tel. 718 769 - 3300.

Lietuvių Fondo sukaustuvinis koncertas įvyks spalio 3 Kultūros Židinyje. Koncerto programą atliks žymioji operos solistė Lilija Šukytė-Vasiūnienė. Solistei akomponuos jos vyras muzikas Vytenis Vasiūnas. Jie abu dabar gyvena Europoje, kur Vytenis dirba savo profesijoje, o Lilija dainuoja Muencheno operos teatre. Jie su entuziazmu pažadėjo atvykti ir dalyvauti Lietuvių Fondo 25 metų jubiliejaus šventėje New Yorke.

Spalio 3 Lietuvių Fondo sukaustuvinį koncertą ruošia specialus komitetas, kuriam vadovauja Lilė Milukienė. Komiteto nutarimu, koncerto programos leidinyje bus talpinami pavienių asmenų, šeimų ar organizacijų sveikinimai. Pilno puslapio sveikinimas 100 dolerių, pusės puslapio — 50 dol., ketvirčio puslapio — 25 dol. Atsiuntę 500 dol. ar daugiau, galės leidinyje patalpinti savo ar savo šeimos nuotrauką. Sveikinimų tekstus ir aukas siųsti Lithuanian Foundation vardu šiuo adresu: Mrs. L. Milukas, 111 Grohman Lane, Plainview, N.Y. 11803, arba: A. Šilbajoris, 85-00 107 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Visos aukos yra nurašomos nuo valstybinių mokesčių. Sveikinimus prašoma atsiųsti iki rugsėjo 18.

— "Lietuvos Atsiminimų" radijo programa, kuri buvo transliuojama iš WSOU 89.5 FM radijo stoties sekmadieniais 1:05 - 3 val. popiet, nuo rugsėjo 14 bus transliuojama pirmadieniais 6 - 7 val. vak. Šiai radijo programai vadovauja prof. dr. Jokūbas Stukas.

Darbininko prenumeratą atnaujinami, po 15 dol. spaudai stiprinti aukojo P. Pacenkis, Elizabeth, N.J., H. Bajalis, Los Angeles, Calif. Aukotojams nuoširdus ačiū.

Jonas Draugelis iš St. Petersburg, Fla., ilgametis skaitytojas, atnaujino prenumeratą su visa šimtaine. Padėka geradariui.

Virginija Jakštas - Kelly iš Rockville Center, N.Y., atnaujino prenumeratą su 50 dol. Darbininko rėmėja ir praeityje. Nuoširdi padėka.

Liucija Kurkulis iš Rochester, N.Y., visada rėmusi Darbininką, šiemet atnaujinama prenumeratą pridėjo 40 dol. Administracija dėkoja.

Gina Simonaitytė dirba Greiner Maltz Industrial Real Estate įstaigoje. Ten pardavinėja arba išnuomoja industrijai pritaikytas patalpas, fabrikus, sandėlius. Skambinti 718 706 - 4469.

Įvairius dokumentus verčia į rusų kalbą Regina Savickaitė-Bork, 84 - 2096 Street, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 718 805 - 3612.

Hiring Today! Top Pay! Work at Home. No experience needed. Write Cottage Industries, 1407 ½ Jenkins, Norman, Oklahoma 73069.

Išnuomojamas keturių kambarių butas su balkonu, trečiame aukšte, Woodhavene, N.Y. Pagaidaujami du žmonės, be vaikų. Dėl kainos susitarsime. Skambinti: 718 441 - 2492.

Ozone Park, N.Y. Dirbanti moteris ieško nedirbančios moterės, kad saugiau galėtų palikti namus. Galima naudotis kambariu, virtuve ir kitais patogumais. Skambinti vakarais po 6:30 val. tel. 718 845 - 9019.

Juodojo kaspino demonstracijų metu, rugpjūčio 23 Rockefellerio Centre kalba Jolita Gudaitytė. Nuotr. V. Maželio

JUODOJO KASPIŲ DIENA NEW YORKE

New Yorko pabaltiečiai neatsiliko nuo savo tautiečių pastangų gimtuosiuose kraštuose ir išeivijos centruose paminėti Sovietų ir Nacių sandėrio sukaktį. New Yorke demonstracija įvyko rugpjūčio 23, sekmadienį, 2 val. popiet Rockefeller Centre.

Žmonės rinkosi punktualiai ir susidarė gražus būrelis — 200 asmenų su viršum. Tokią gražią sekmadienio popietę sutraukti tiek žmonių į miesto centrą — tai jau gražus pasisekimas.

Programa prasidėjo beveik punktualiai. Demonstracija tęsėsi apie dvi valandas. Invokaciją sukalbėjo kun. Danielius

Staniškis Apreiškimo parapijos vikaras.

Pirmiausia kalbėjo Jolita Gudaitytė. Ji nušvietė šios dienos istoriją, paaiškindama, kad čia prisimenama Molotovo - Ribbentropo pasirašyta sutartis, pasidalinant Pabaltijo valstybes.

Po to kalbėjo dr. Vitaut Kipel apie Antrąjį Pasaulinį karą ir šios Sovietų-Nacių sutarties vykdymą. Dar kalbėjo estas Juhan Simonson apie šio fakto vykdymą ir plėtimą. Kitas kalbėtojas buvo Michaelo Preisler, nušviesdamas "Solidarity" veiksmą ir kelią.

Gytis Barzdukas paaiškino kas šią dieną dedasi šių trijų Pabaltijo valstybių sostinėse, nes ir ten šiandien vyksta demonstracijos prieš šį Pabaltijo valstybės primetą susitarimą ir po to įvykusį pavergimą. Jis priminė, kad neturime būti suklaidinti "Glosnost" eigos.

Paskutinis kalbėtojas buvo Ivars Slokenbergs apie Pabaltiečių 45 reikalavimus.

Visa demonstracija buvo labai gerai suorganizuota ir visas vyko numatyta eiga. Ją organiza-

WINS radijo stoties reporterė kalbasi su Gytium Barzduku, kuris organizavo juodojo kaspino demonstracijas New Yorke, Nuotr. M. Skaikienės

vo specialus šių visų trijų tautybių komitetas, kuriame daugiausia pasidarbavo lietuviai Gytis Barzdukas. Jis viską suorganizavo ir atliko daugiausia darbų.

Kadangi tai įvyko karštame vidurvasaryje, kai dalis žmonių būna arba atostogose arba pajūryje, šis žmonių susibūrimas gali būti vertinamas gana teigiamai.

Tikrai malonus dalykas, kad šias demonstracijas suorganizavo jauni žmonės.

Asta

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS NEW YORKE

1987 rugsėjo 13 Apreiškimo parapijoje

11 val. iškilmingos pamaldos
(organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis)

Pamokslą sako kun. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS

12:30 mokyklos salėje kalbės:

GINTAS ŽEMAITAITIS ir
PAULIUS JURKUS
TEMA: "Galybė, krikščionybė ir politika"

Meninė dalis ir užkandžiai

Bažnyčios rinkliava ir minėjimo pelnas skiriamas Liet. Religinei Šalpai

Visus maloniai kviečia apsilankyti

KLEBONAS IR TARYBA

NENAIKINKITE LIETUVYBĖS, NELEISDAMI SAVO VAIKŲ Į LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ

MOKSLAS MAIRONIO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE
PRASIDEDA RUGSĖJO 12 D.

LB NEW YORKO APYGARDOS VALDYBA